

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: Røsvik brygge / Fauske Hotell
Dato: 07.06.2018 - 08.06.2018
Tidspunkt: Første dag 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 755 47981. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program for dagene:

7. juni – Befaring i Sjunkhatten nasjonalpark

10:00 Oppmøte på kaia i Røsvik – orientering ved Røsvik båteierforening

10:15 Avreise med båt inn i fjordsystemene i Sjunkhatten nasjonalpark.

Tema: Granhogst, besøksstrategi, søppel, reindrift

19:00 Middag på Fauske hotell

8. Juni – Styremøte Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Fra 07:00 – Frokost på Fauske Hotell

09:00 – Oppstart styremøte – orienteringer

11:30 – Lunsj

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 19/2018	Godkjenning av innkalling / protokoll		2003/577
ST 20/2018	Delegerte saker		2003/577
DS 19/2018	Låhko nasjonalpark - avslag på søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Glomfjord jeger og fiskeforening		2015/7487
DS 20/2018	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport til hytte ved Rosna - Frode Ramskjell		2013/2465
DS 21/2018	Låhko nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Dag Kåre og Norma Hillestad		2016/5639
DS 22/2018	Dispensasjon til vedhogst - Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Rana Turistforening - Krukkistua		2012/1172
DS 23/2018	Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Dispensasjon fra vernebestemmelsene - Anne Wiik		2018/1829
DS 24/2018	Utvidet dispensasjon for preparering av skiløype på Beiarfjellet, Beiarn og Bodø kommuner. Gåsvatnan landskapsvernområde.		2012/7237
DS 25/2018	Langvassdalen-Ruffedalen NR - Søknad om dispensasjon til frakt av båt - Endre Nordgård		2018/864
DS 26/2018	Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Anne Wiik		2018/1823
DS 27/2018	Dispensasjon - Motorferdsel - Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Beiarn kommune		2017/239
DS 28/2018	Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport til hytte i Kvæbilok - Henning Olsen		2014/615
DS 29/2018	Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Gildeskål jeger- og fiskeforening		2014/2181
DS 30/2018	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Bodø jeger og fiskeforening		2018/2007
DS 31/2018	Utvidet dispensasjon for bruk av snøskuter til privat hytte. Gåsvatnan landskapsvernområde - Jacob Linaker		2013/595

DS 32/2018	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Transport til egen private hytte i Stabbursdalen. Eileen Strand	2018/1346
ST 21/2018	Referatsaker	2003/577
RS 11/2018	Rapport - Kjørespor til Jarbrufjell gård	2018/3012
RS 12/2018	Helikopterlandingsplass øst for Tjernfjelltunnelen (verneområde)	2012/8574
RS 13/2018	Helikopterlandingsplass øst for Tjernfjelltunnelen (verneområde)	2012/8574
RS 14/2018	Referat fra møte i referansegruppa for Besøksstrategi Rago np	2017/984
RS 15/2018	Statlig medvirkning til sikring av Kvalhornet parkering i Fauske kommune som friluftslivsområde for allmennheten	2018/1754
RS 16/2018	Avgjørelse i klagesak - Dispensasjon fra verneforskriften - Lahko - Saltfjellet-Svartisen - Junkerdal nasjonalparker - NRK	2017/5437
RS 17/2018	Avgjørelse i klagesak - Dispensasjon til etablering av gangvei / platt - Låhko nasjonalpark - Glomfjord jeger- og fiskeforening	2017/6510
RS 18/2018	Invitasjon til å delta i referansegruppe besøksstrategi Sjunkehatten	2016/8739
ST 22/2018	Ansvarsområdet og ressurstilgangen til Midtre Nordland nasjonalparksstyre	2018/1396
ST 23/2018	Budsjettdisponering - omprioritering av styrets driftsmidler	2017/7531
ST 24/2018	MIDNOR - Søknad om dispensasjon for motorisert transport for montering av DAB-antenne - Saltfjellet landskapsvernområde - Eltel Networks AS	2016/3057
ST 25/2018	Kjøresporet til Jarbrufjell gård, Gåsvatnan landskapsvernområde. Videre oppfølging etter kartlegging sommeren 2016.	2018/3012
ST 26/2018	Status for arbeidet med "brunskilting av våre nasjonalparker"	2013/7487
ST 27/2018	Søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet for å kjøre opp skiløype fra Reinosthelleren til Godhola på Skjevelfjellet innen Gåsvatnan Landskapsvernområde, Saltdal kommune	2018/2287
ST 28/2018	Klage på dispensasjon for oppsetting av elementlavo ved Hessihompvatnet: Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark	2017/7621

ST 29/2018	Søknad om oppsetting av infotavler - Fjellgårdene i Rana - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Statskog SF	2018/3331
ST 30/2018	Spørsmål/Svar	2003/577

ST 20/2018 Delegerte saker

DS 19/2018 Låhko nasjonalpark - avslag på søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Glomfjord jeger og fiskeforening

DS 20/2018 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert transport til hytte ved Rosna - Frode Ramskjell

DS 21/2018 Låhko nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Dag Kåre og Norma Hillestad

DS 22/2018 Dispensasjon til vedhogst - Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Rana Turistforening - Krukkistua

DS 23/2018 Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Dispensasjon fra vernebestemmelsene - Anne Wiik

DS 24/2018 Utvidet dispensasjon for preparering av skiløype på Beiarfjellet, Beiarn og Bodø kommuner. Gåsvatnan landskapsvernområde.

DS 25/2018 Langvassdalen-Ruffedalen NR - Søknad om dispensasjon til frakt av båt - Endre Nordgård

DS 26/2018 Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Anne Wiik

DS 27/2018 Dispensasjon - Motorferdsel - Saltfjellet - Svartisen nasjonalpark - Beiarn kommune

DS 28/2018 Junkerdal nasjonalpark - Dispensasjon for motorisert

transport til hytte i Kvæbilok - Henning Olsen

DS 29/2018 Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Gildeskål jeger- og fiskeforening

DS 30/2018 Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - Bodø jeger og fiskeforening

DS 31/2018 Utvidet dispensasjon for bruk av snøskuter til privat hytte. Gåsvatnan landskapsvernområde - Jacob Linaker

DS 32/2018 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Transport til egen private hytte i Stabbursdalen. Eileen Strand

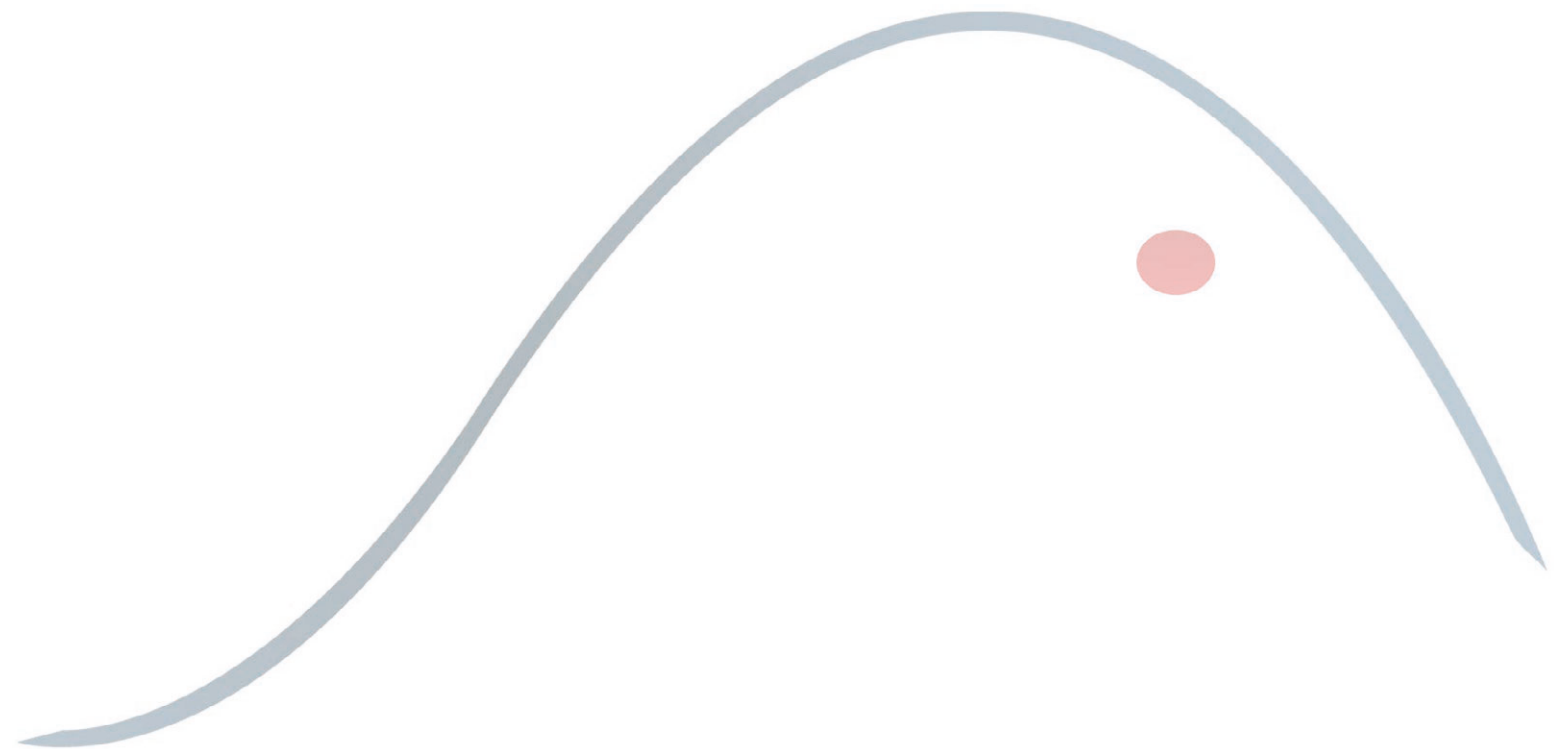
ST 21/2018 Referatsaker

Påvirkning av kjøresporet til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune

Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2018-21

Forsidebilde

Infoskilt ved et veiskille på kjøresporet, vest for Tverrlimyra. Foto: Pål Alvereng

RAPPORT 2018-21

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Geir Gaarder
	Prosjektmedarbeider(e): Pål Alvereng
Oppdragsgiver: Midtre Nordland nasjonalparkstyre	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Gunnar Rofstad
Referanse: Gaarder, G. & Alvereng, P. 2018. Påvirkning av kjørespor til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2018-21. 31 s. + vedlegg. ISBN 978-82-8138-931-1	
Referat: Midtre Nordland nasjonalparkstyre har ønsket en utredning om kjøresporet til Jarbrufjell gård i Saltdalen, slik det nå framstår, er forenelig med verneformål og verneverdier i Gåsvatnan landskapsvernområde og hvordan ytterligere bruk av kjøresporet vil kunne påvirke dette. Med grunnlag i en befaring i juli 2017 er dette vurdert. Under feltarbeidet ble det påvist 3 verdifulle naturtyper langs eller nær kjøresportraséen, samt gjort funn av en nær truet rødlisteart. I tillegg ble en sårbar og en nær truet art påvist langs traséen utenfor verneområdet, samt at to tidligere kjente naturtypelokaliteter i nærområdet er inkludert i presentasjonen. Kjøresporet går inntil og gjennom flere forekomster av verdifulle naturtyper og enkelte rødlistede arter, men påvirker disse i liten grad. Konklusjonen er derfor at dagens bruk antagelig er forenelig med den naturfaglige begrunnelsen i formålet. Kjøresporet påvirker lokalt landskapsverdiene i området, men det faller utenfor vårt oppdrag å vurdere graden av påvirkning (positivt eller negativt) på disse kvalitetene.	

FORORD

Miljøfaglig Utredning AS har utført kartlegging langs kjøresporet til Jarbrufjell gård for å avgjøre om det er forenelig med formålet med opprettelsen av Gåsvatnan landskapsvernområde slik det nå framstår, og hvordan ytterligere bruk av kjøresporet vil kunne påvirke dette. Oppdraget er utført for Midtre Nordland nasjonalparkstyre, der Inge Ingvaldsen har vært prosjektansvarlig og Gunnar Rofstad kontaktperson

Feltarbeidet ble gjennomført av Geir Gaarder og Pål Alvereng lørdag 29. juli 2017. Geir Gaarder har vært prosjektansvarlig hos Miljøfaglig Utredning AS.

Tingvoll / Alvestad 23.04.2018

Miljøfaglig Utredning AS

Geir Gaarder

Pål Alvereng

INNHold

1	BAKGRUNN.....	6
2	METODE	7
2.1	FELTARBEID.....	7
2.2	TIDLIGERE UNDERSØKELSER	7
2.3	VURDERING AV SÅRBARHET	7
2.4	UNDERSØKELSESONRÅDE.....	8
3	FORMÅLET MED VERNET AV GÅSVATNAN LANDSKAPSVERNOMRÅDE	9
4	NATURVERDIER.....	11
4.1	NYE NATURTYPELOKALITETER	11
4.2	RØDLISTEARTER	12
5	SÅRBARHETSVURDERING.....	16
5.1	REGISTRERINGER LANGS KJØRESPORET	16
6	KONKLUSJON	30
7	KILDER	31
8	VEDLEGG - LOKALITETSBEKRIVELSER	32

1 BAKGRUNN

Jarbrufjell gård er en privat eiendom som ligger innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde i Saltdal. Til eiendommen går det et kjørespor. I eksisterende verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde er dette kjøresporet omtalt på følgende måte:

«Kap. VI

Fylkesmannen eller den fylkesmannen bestemmer, kan gi tillatelse til:

8. Nødvendig transport til fjellgården Nordlund av Jarbrufjell og en viss opparbeidelse av atkomstvegen til gården mot at vegen fysisk stenges med bom mot annen trafikk.

Før eventuell tillatelse til motorferdsel i landskapsvernområdet gis skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper og i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum. Alternative transportmetoder og kombinerings av flere transportbehov skal også vurderes.»

I det nye forslaget til verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde heter det (Midtre Nordland nasjonalparkstyre, (2017):

«Kap. 6.3

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

h) Nødvendig transport til fjellgården Nordlund av Jordbrufjell.»

Det har vært flere søknader om å benytte dette kjøresporet til motorisert ferdsel på barmark.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har gitt noen dispensasjoner, men ønsker å få belyst nåværende og fremtidig praksis ved å *«få en kompetent og uhildet aktør til å vurdere om dette kjøresporet, som det nå fremstår og i framtiden, er forenelig med formålet med vernet av Gåsvatnan landskapsvernområde»*.

Konkret ønskes det å få belyst:

- Om dagens bruk av omtalte kjørespor påvirker formålet med Gåsvatnan landskapsvernområde eller påvirker verneverdiene nevneverdig.
- Hvilke tiltak kan gjennomføres for at verneformålet og verneverdiene ikke skal påvirkes.
- Hva tåles av ytterligere bruk for at verneformålet/verneverdiene ikke skal påvirkes.

2 METODE

2.1 Feltarbeid

Feltarbeidet ble utført 29.juli 2017 av Pål Alvereng og Geir Gaarder. Med utgangspunkt fra parkeringsplass ved bygdevegen opp til Stolpen gård, nede i hoveddalføret, ble kjørevegen fra grense landskapsvernområde til Jarbrufjell gård gått til fots, se figur 1. Det er to mulige ruter forbi Storhågen, og vi valgte å gå opp på sørsiden og nedover igjen på nordsiden. I tillegg ble noe av nærområdet omkring gårdsbygningene på Jarbrufjell (Nordlund) undersøkt med særlig fokus på karplanter og beitemarkssopp.

Tidspunktet var velegnet til å registrere det aller meste av karplanteflora, lav og moser, men i praksis lite egnet for å fange opp marklevende sopp på grunn av forutgående tørr periode. Været var delvis skyet og godt egnet for kartlegging.

Under feltarbeidet ble det benyttet en database i iPad laget spesielt for prosjektet der det ble lagt inn bilder, lydopptak og litt tekst. Basen fungerte samtidig som feltnotatbok.

2.2 Tidligere undersøkelser

I forbindelse med naturtypekartlegging av verneområder på Saltfjellet i 2010 (Høitomt 2011) ble arealer innenfor Gåsvatna landskapsvernområde undersøkt, inkludert innenfor vårt undersøkelsesområde. Ei bekkekløft av verdi viktig – B ble påvist langs Russåga av Jon T. Klepsland 31.07.2010 («Russelvdalen» - NaturbaseID BN00082763), se figur 3. Fire rødlistede vedboende sopp og lav knyttet til gammel furuskog ble funnet her. Lokaliteten blir liggende nær, men berører knapt vårt utredningsområde. Det bør derimot fremheves at han i beskrivelsen også nevner et funn av glatt storpigg (NT) fra en furuskog i Jordbrudalen. Dette er en art som er sterkt knyttet til kalkfuruskog og funnet er et av de nordligste i Norge (arten har også et par nærliggende funn i Beiarn). Klepsland vurderte samtidig området for å ha potensial for bl.a. flere kalkkrevende skogsarter.

John Bjarne Jordal foretok en befarings i området 31.08.2014 (Jordal 2014) på oppdrag for Midtre Nordland nasjonalparkstyre, der hovedformålet var å vurdere naturverdiene til engene rundt Jordbruhytta (Jarbruhytta). Han fant da enkelte kravfulle engarter her, inkludert rødlistearten bakkesøte (nær truet – NT) og vurderte lokaliteten for å ha verdien lokalt viktig – C. Lokaliteten har hittil ikke blitt lagt ut på Naturbase. Han påviste også bakkesøte langs stien på sørsiden av Storhågan.

Utenom artsregistreringer fra disse to personene foreligger det få funn på Artskart (pr. 16.04.18) i eller nær undersøkelsesområdet og disse er i all hovedsak rovdyrregistreringer. Helt ned mot vegen, utenfor definert undersøkelsesområde, er det noen nyere karplanterregistreringer, sannsynligvis gjort i forbindelse med florainventurer i regi av Salten naturvernlag. Et gammelt funn (fra 1920) av gulmyrull er på Artskart plassert langs Russåga like øst for Jarbrufjell, men etikettinformasjonen viser at reelt funnsted kan avvike med flere kilometer, og ut fra artens økologi er det nok mer sannsynlig at den er funnet nærmere Saltdalselva, kanskje på eller nær samme sted som vi fant arten i 2017.

2.3 Vurdering av sårbarhet

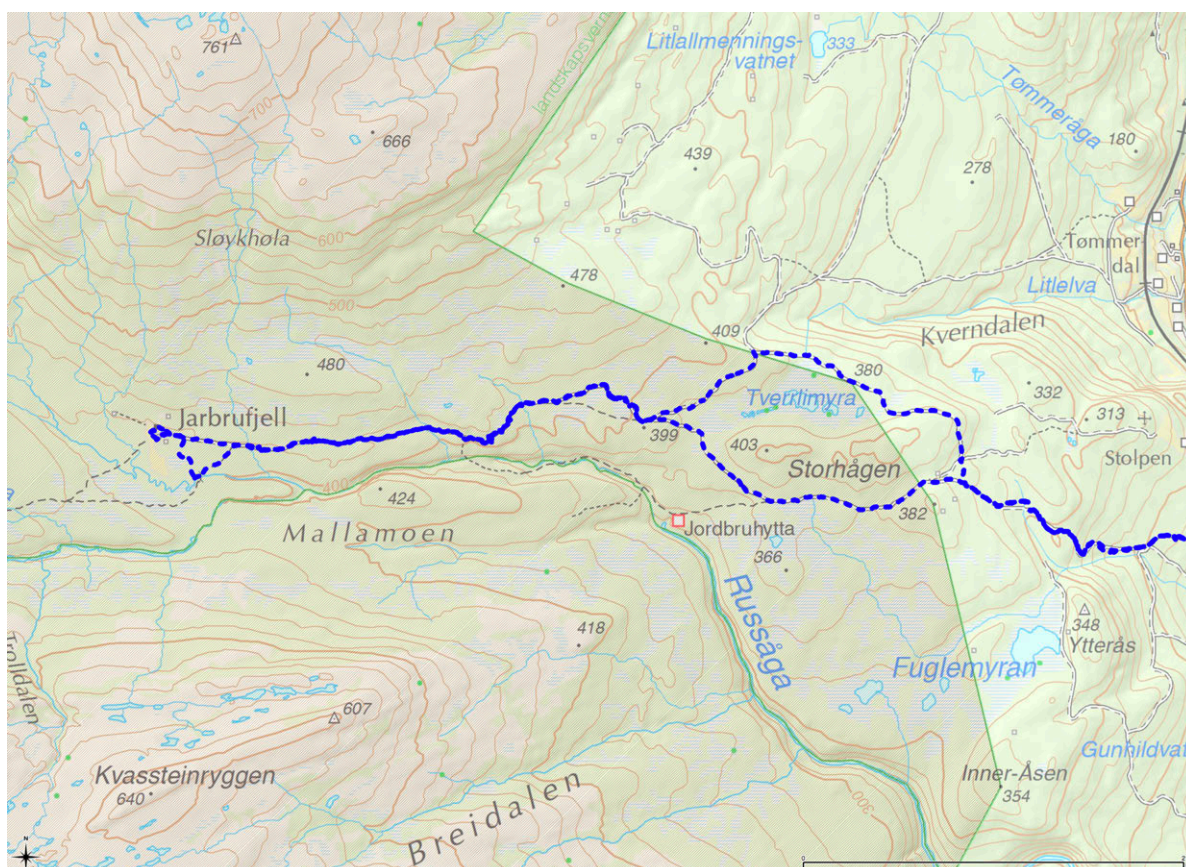
NINA utarbeidet i 2015 en metodikk for sårbarhetsvurderinger i verneområder (Eide m.fl 2015). Denne metodikken ble forsøkt brukt i Jarbrufjell, men vi fant den nokså lite anvendelig i dette området. Metoden tar utgangspunkt i en definert ferdselekslokaltet, og denne skal vurderes i forhold

til sensitivitet og sannsynlighet for eksponering. I tilfeller som her, hvor en tydelig definert veg blir ferdselslokaliteten, får arealvurderingene som metoden legger opp til, liten anvendelighet. Se mer inngående diskusjon om dette hos Tellnes m.fl. (2018). Etter det vi kjenner til er metoden under videre utvikling og kan kanskje bli relevant for ferdselsårer langs sti og veg i skog etter hvert.

På i alt 16 steder langs vegen fra verneområdegrensen til Jarbrufjell gård gjorde vi notater og vurderte virkning på naturverdiene. Dette var punkt på vegen hvor terrenget har en slik beskaffenhet at vegen potensielt kan påvirke naturkvaliteter gjennom å forårsake endrede dreneringsforhold for myr, påvirke større areal ved at det kjøres opp flere spor eller andre forhold (som erosjon eller skader på trær). Vi vurderte nærmeste naturtype, enten det var et myrområde, skog eller rabbe.

2.4 Undersøkelsesområde

Kartet i Figur 1 viser kjøresporet som skulle undersøkes. På kartet er sporingslogg fra befaringen lagt inn. Oppdraget omfattet traséstrekningen innenfor landskapsvernområdet (grensa er vist med grønn linje og arealet er gråsladdet) og inn til Jarbrufjell gård. I praksis gjorde vi i tillegg enkelte observasjoner langs traséen inn mot landskapsvernområdet. Vi konsentrerte oss om selve traséen og de nærmeste 5-10 meterne, men undersøkte også ei sone på opptil 50 meter utenfor, der indirekte effekter var relevante (dette gjaldt særlig eventuell drenering mv av tilliggende myrer).

Figur 1. Kart som viser deler av Gåsvatnan landskapsvernområde, stier/kjørespor og sporing av ruta som ble gått under befaringen i 2017. Kartgrunnlag: Kartverket 2018.

3 FORMÅLET MED VERNET AV GÅSVATNAN LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Formålet med vernet går fram av forskriftens kap. III (Lovdata, FOR-1989-09-08-894):

«Formålet med Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, herunder

- Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- de botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevljell

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.»

Indirekte gjenspeiles verneformålet også i bestemmelsene, og unntakene, i kapitlene IV og V:

«For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Alle inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter er forbudt. Eksempel på slike inngrep er: Oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, framføring av luftledninger, bygging av veier, flatehogst og nydyrking, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, masseuttak, utfylling av masse, løsbryting og fjerning av stein - mineraler - fossiler - bergverksdrift, vassdragsregulering, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler, forsøpling, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler. Opplistingen er ikke uttømmende. Det er heller ikke tillatt å utføre forundersøkelser for tekniske inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak må anses å endre landskapets art eller karakter vesentlig.
2. Grotter og karstformer er vernet mot naturinngrep og beskadigelse av enhver art. Det er forbudt å fjerne materiale eller forekomster fra grottene. Fylkesmannen, kan dersom hensynet til verneverdiene tilsier det, innføre ferdselsrestriksjoner eller forby ferdsel i grottene.
3. Særmerkte og dekorative trær, og hule trær og stammer ellers, som er med på å prege landskapet må ikke felles eller fjernes. Treslagsskifte er ikke tillatt.
4. For dyrelivet gjelder viltlovens bestemmelser og forskrifter gitt i medhold av denne.
5. Fiske og fiskekultivering kan foregå etter gjeldende bestemmelser med hjemmel i lov om lakse- og innlandsfiske.
6. Kulturminner må ikke påføres skader, jf kulturminnelovens §§ 3 og 4.
7. Motorferdsel til lands og til vanns, herunder landing med luftfartøy og lavtflyging er ikke tillatt. Med landing menes her også henting og bringing av passasjerer og gods selv om landing i egentlig forstand ikke skjer.
8. Bruk av ride- og kløvhest er bare tillatt langs eventuelle traséer som er særskilt utpekt til dette av fylkesmannen.

1. Unntatt fra bestemmelsene i pkt. IV er:

- 1.1 Gjennomføring av nødvendig militær operativ virksomhet og forsvarets nødvendige lavtflyving og tiltak i ambulans-, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed.
- 1.2 Nødvendig bruk av beltekjøretøy på vinterføre for utøvelse av reindrift.

2. Bestemmelsene i punkt IV er ikke til hinder for:

- 2.1. *Nødvendig vedlikehold av eksisterende bygninger, kulturminner, turiststier og -løyper og nødvendig vedlikehold av eksisterende gjerder og andre innretninger til bruk for bufe og tamreindrift.*
- 2.2. *Skånsomt uttak av trevirke på privat grunn til eget bruk.*
- 2.3. *Plukking av bær og matsopp. Plukking av vanlige plantearter til pynt i hyttene i verneområdet.*
- 2.4. *Forsvarlig nedgraving av avfall ved de faste overnattingssteder.*
- 2.5. *Tradisjonell utmarksbeiting.*
- 2.6. *Tradisjonell drift av den på vernetidspunktet eksisterende innmark (ca. 30 daa) på fjellgården gnr 78/1 - Nordlund av Jarbruffjell.»*

Naturtyper og sjeldne arter er ikke nevnt spesifikt i formålet, og når det gjelder «botanikk» er uttrykket kun nevnt i forbindelse med områdene Kvitberget og Skjevlfjell. Vi oppfatter likevel at uttrykket «landskapets art eller karakter» også innbefatter naturfaglige verdier som verdifulle naturtyper og sjeldne eller rødlistede arter, og vi har hatt det som utgangspunkt under befaringen og vurderingen i etterkant.

4 NATURVERDIER

4.1 Nye naturtypelokaliteter

Det var på forhånd kjent en naturtypelokalitet i kanten av undersøkelsesområdet, bekkekløftlokalitet Russelvdalen (NaturbaseID BN00082763) av verdi viktig – B langs Russåga, registrert av Jon T. Klepsland i 2010 (Høitomt 2011). Vi har ikke vurdert denne nærmere, men har valgt å legge inn informasjonen her for oversiktens skyld. I tillegg kartla John Bjarne Jordal (2014) ei naturbeitemark/slåttemark ved Jordbruytta, som ennå ikke er lagt inn i Naturbase. Også denne har vi inkludert her for oversiktens skyld.

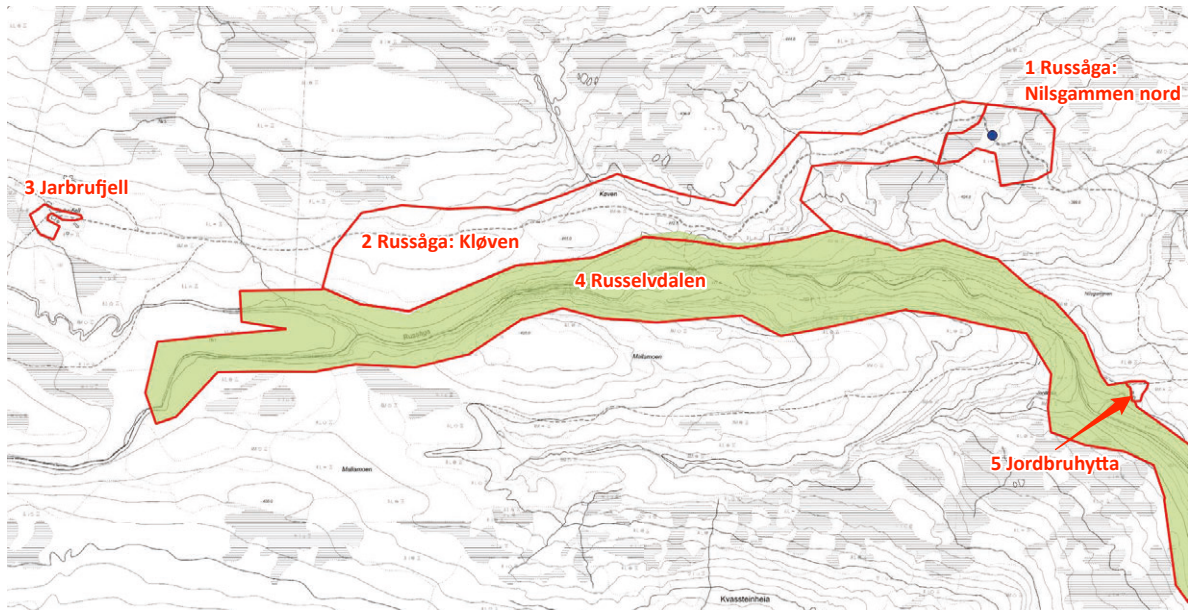
Feltarbeidet i 2017 gav grunnlag for å avgrense tre nye lokaliteter med verdifulle naturtyper. Det inkluderer ei rikmyr og en kalkskog langs kjøresportraséen mellom Jarbrufjell og spordelet vest for Tverrlimyra. Siden vi konsentrerte oss om partier inntil kjøresporet er avgrensningen av begge lokaliteter, men særlig kalkskogen, nokså usikker. Kalkskogen er for øvrig en blanding av kalkfuru-skog og kalkbjørkeskog. I tillegg gjorde vi også en enkel inventering av innmarka på Jarbrufjell gård, som viste seg å inneha noen verdier som slåttemark, og som derfor også er inkludert i rapporteringen av resultater her.

Samlet sett må naturverdiene som opptrer inntil eller nær ved kjøresportraséen betegnes som moderate. Det er enkelte klare verdier, men de virker ikke spesielt høye. Selv om det finnes verdier knyttet til både rikmyr og gammelskog, så er det nok kalkskogselementet som utgjør de viktigste kvalitetene. Samtidig er det noe usikkert hvor høye disse verdiene er.

Tabell 1. Oversikt over 5 registrerte naturtypelokaliteter med verdifulle naturtyper i eller nær kjøresporet inn til Jarbrufjell gård, Saltdal kommune.

Loknr	Navn	Naturtype	Verdi	Areal i dekar
1	Russåga: Nilsgammen nord	Rikmyr	C	36
2	Russåga: Kløven	Kalkbarskog	B	257
3	Jarbrufjell	Slåtteeeng	C	5
4	Russelvdalen	Bekkekløft	B	1926
5	Jordbruytta	Naturbeitemark	C	2

Lokalitetsavgrensningene vises på kartet i Figur 2 nedenfor. Naturtypebeskrivelser for hver lokalitet er gjengitt i vedlegget.

Figur 2. Oversiktskart som viser naturtypelokalitetene som ble kartlagt under feltarbeidet i 2017 (nr 1-3), samt de to tidligere kartlagte lokalitetene jamfør Høitomt (2011) og Jordal (2014) (nr 4 og 5). Den blå prikken viser voksested for vanlig sotbeger (NT). Avgrensning av lokaliteter som alt ligger på Naturbase (Miljødirektoratet 2018) er vist med lysegrønn farge. Kartgrunnlag: Kartverket.

4.2 Rødlisterarter

Det var på forhånd kjent ett konkret rødlisterfunn langs kjøresportraséen, ett funn av bakkesøte (NT) på sørsiden av Storhågan, gjort av John Bjarne Jordal (2014) i forbindelse med hans kartlegging av vollen inntil Jordbruhytta. Noen flere var kjent i nærområdet. Jon T. Klepsland påviste 4 nær truede arter (tre vedboende sopp og en lav) knyttet til gammel furuskog under hans kartlegging langs Russåga (Høitomt 2011). I tillegg hadde Jordal (2014) også ett funn av bakkesøte (NT) ved Jordbruhytta, samt at Jon T. Klepsland fant kalkfuruskogsarten glattstorpigg i sørvendt skråning ned mot Russåga litt nordvest for Jordbruhytta. Et gammelt funn fra 1920 av den sårbare arten gulmyrull (VU) er på Artskart plassert langs Russåga nær Mallamoen, men er svært grovt stedfestet og kan like gjerne være gjort helt andre steder i området.

På Artskart (Artsdatabanken 2018) ligger det inne 8 funn av rødlistede arter (fugl og pattedyr unn-tatt) innenfor et avgrenset område vist i figuren nedenfor. I tillegg gjorde vi noen funn.

Figur 3. Kjente funn av rødlistede arter i og rundt undersøkelsesområdet, med unntak av fugler og pattedyr. Kilde: Artsdatabanken/Artskart 13.04.2018 og eget feltarbeid 29.07.2017.

De enkelte funnene går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 2. Registrerte funn av rødlistede arter, unntatt fugler og pattedyr, i området mellom Russånes og Jarbrufjell i Saltdal kommune. Kilde: Artsdatabanken/Artskart 13.04.2018, samt egne funn i 2017.

Art	Artsgruppe	Rødlis-testatus	Finner	Funndato	UTM
flekkhvitkjuke	Sopper	NT	Jon T. Klepsland	31.07.2010	510935 7423755
svartonekjuke	Sopper	NT	Jon T. Klepsland	31.07.2010	510645 7423775
furuplett	Sopper	NT	Jon T. Klepsland	31.07.2010	510095 7423785
glattstorpigg	Sopper	NT	Jon T. Klepsland	31.07.2010	509781 7424638
vanlig sotbeger	Lav	NT	Jon T. Klepsland	31.07.2010	511280 7424025
vanlig sotbeger	Lav	NT	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	509983 7424920
rustdoggnål	Lav	NT	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	512192 7424396
gulmyrull	Karplanter	VU	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	513034 7424154
gulmyrull	Karplanter	VU	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	512956 7424173
gulmyrull	Karplanter	VU	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	512843 7424156
gulmyrull	Karplanter	VU	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	513079 7424129
gulmyrull*	Karplanter	VU	Ove Dahl/Rolf Nordhagen	07.07.1920	509000 7424500
bakkesøte	Karplanter	NT	John Bjarne Jordal	31.08.2014	510357 7424286
bakkesøte	Karplanter	NT	John Bjarne Jordal	31.08.2014	510921 7424362
bakkesøte	Karplanter	NT	Geir Gaarder/Pål Alvereng	29.07.2017	511827 7424600

* Funnet er grovt stedfestet. På etiketten står det bare; «Salt dalen: ved veien ml. Russaanes og Jordbrudalen»

Tettheten eller diversiteten av rødlistearter virker ikke spesielt høy. Området er likevel preget av noe begrensede undersøkelser, og særlig er det et potensial for flere arter blant marklevende sopp, noe som krever undersøkelser på høsten. Dette gjelder både kalkkrevende mykorrhiza-sopp (primært knyttet til furu), noe som funnet av glattstorpigg dokumenterer et betydelig potensial for der forholdene for øvrig er egnet. I tillegg gjelder det for beitemarksopp, og da både på rester av semi-naturlige enger (naturbeitemark, slåttemark) og i engpartier i kalkskog.

For øvrig er det tydelig et element av krevende gammelskogsarter her, og selv om disse helst er konsentrert til skog i nærområdet til Russåga, så viser enkelte funn gjort langs kjøresporet inn til Jarbrufjell gård, at det også ellers i dette landskapet kan finnes slike arter, bare elementene (gamle levende trær, gadd og læger) er til stede.

Det tredje elementet av rødlistearter er knyttet til kulturlandskapet. Potensialet for rødlistede beitemarksopp er alt nevnt, men dette kan også omfatte andre arter, noe engplanten bakkesøte er med på å dokumentere. Denne arten kan potensielt opptre flere steder, både på slåttemark/naturbeitemark, men også små engfragment langs stier og litt svakere kulturpåvirkede, men samtidig kalkrike steder. Det kan ikke forventes så mange flere rødlistede engplanter, men en skal derimot ikke helt utelukke insekter, eksempelvis sommerfugler, på engene.

Til sist kommer myr og kildesamfunn. Det er lite som tyder på rødlistede arter på myr her, men enkelte slike er kjent fra Saltdal kommune, kanskje særlig knyttet til litt mer bløte, men samtidig kalkrike myrer. I kildepregede samfunn langs stien øst for landskapsvernområdet gjorde vi derimot i 2017 flere funn av den sårbare, nordøstlige kildearten gulmyrull. Antagelig trives den her i kantsonene til stien med svak til moderat forstyrrelse.

Når det gjelder andre uvanlige, men ikke rødlistede arter, så vises det i hovedsak til beskrivelsene av de enkelte naturtypene, se vedlegget. Ikke uventet ble det gjort en del funn av kalkkrevende arter både knyttet til skog og rikmyr langs kjøresporet. På Jarbrufjell gård ble krevende og noe uvanlige engplanter som fjellmarinøkkel og vanlig marinøkkel påvist. Sammen med gulmyrull vokste nubbestarr og linmjølke sparsomt, to andre krevende, men noe mer utbredte kildearter.

Figur 4 Gulmyrull (VU) funnet ved traktorveg nede ved Medti-stolpen, [her på kartet](#).
UTM 33: 513027 7424150.

5 SÅRBARHETSVALDERING

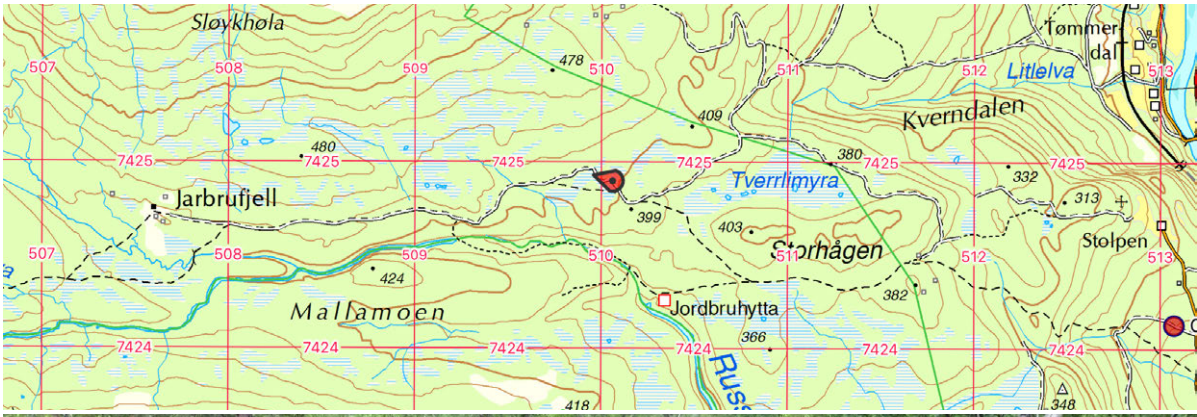
5.1 Registreringer langs kjøresporet

Under befaringen langs kjøresporet gjorde vi notater på i alt 16 punkter. Notater og bilder presenteres på de neste sidene. Alle foto: Pål Alvereng. Kartgrunnlag: Topografisk kart fra Kartverket via mobilappen Topo GPS (skjermdump).

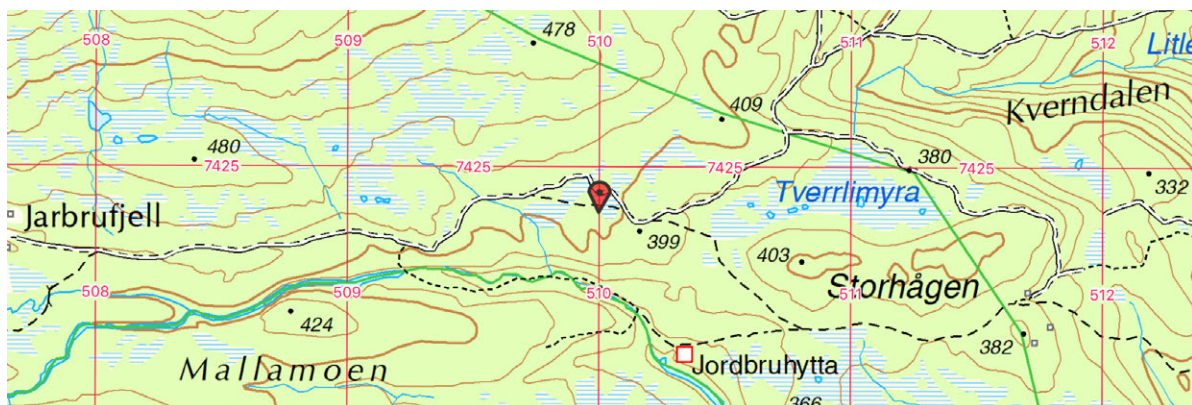
Figur 5. Punkt 1. Dette er en strekning med fattig lyngfuruskog og svak lågurtskog, selv om det i følge berggrunnskartet skal være kalkglimmerskifer her. Traséen påvirker ingen særskilte naturverdier. Det er for kalkfattig og trærne er heller ikke riktig gamle nok. Koordinater: UTM 33W 510202 7424786 [Link til punktet i Norgeskart](#).

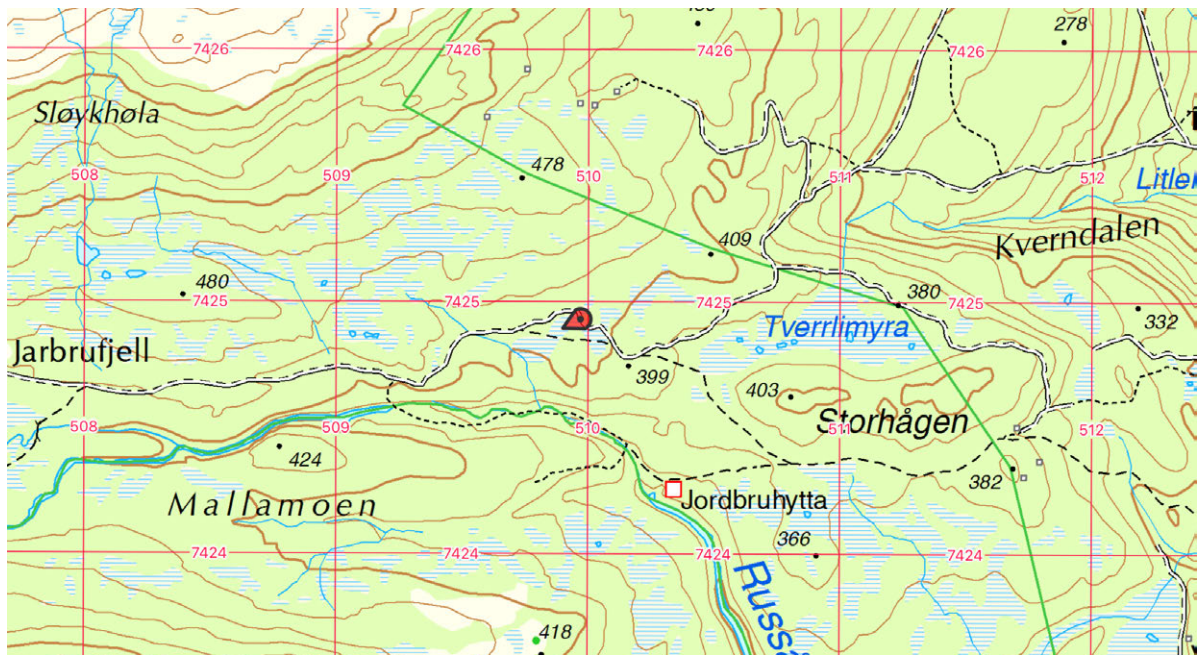
Figur 6. Punkt 2. Kjøresporet splitter to myrarealer som opprinnelig har en sammenheng i et søkk der den øvre myra (sørsiden av vegen) drenerer ut i den nedre myra. Den nedre myra er ei rikmyr. Den øvre er intermedieær. Kjøresporet endrer på den naturlige dreneringen, noe som er uheldig. Dette kan rettes opp ved å legge drenerør på det laveste punktet på kjøresporet og grove drenerende (stedegne) masser oppå der. Ei grøft i den nedre myra (nordsiden av vegen) bør fylles mest mulig igjen, men uten bruk av anleggsmaskin i myra, slik at man unngår uttørring. Koordinater: UTM 33W 510048 7424901 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

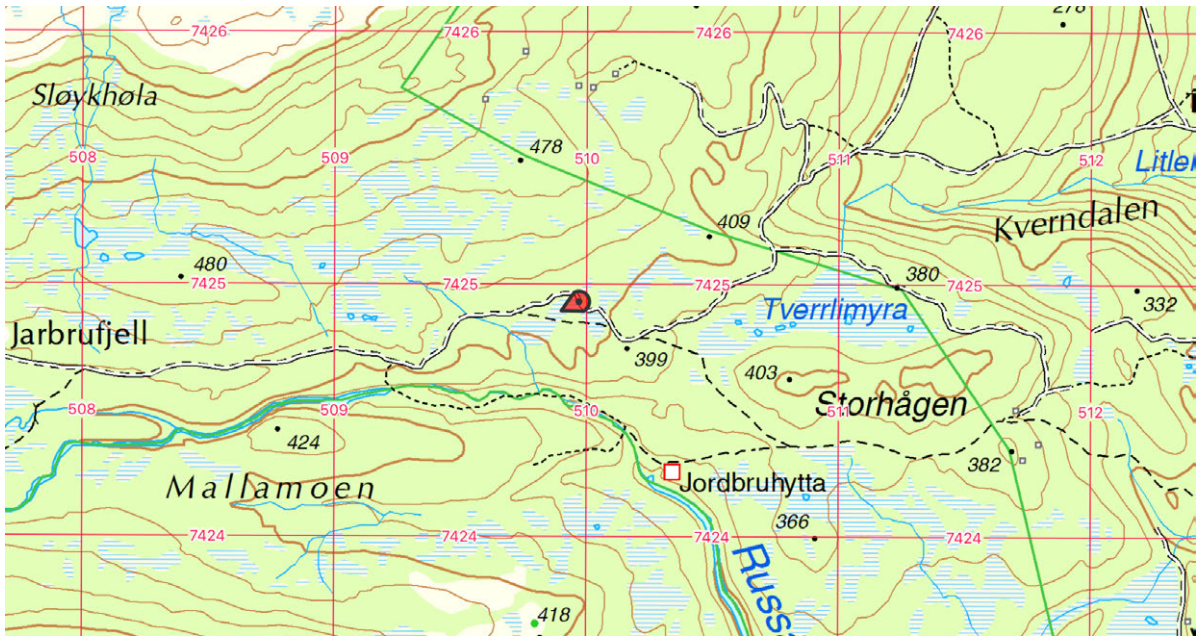
Figur 7. Punkt 3. Nokså kalkfattig lyngfuruskog på søndre side av vegen. Det er en nokså liten flekk der det er litt mer fuktig enn i den tørre lyngskogen rundt. Ingen tiltak er nødvendig her. På stubben ble det funnet vanlig sotbeger (NT). Den er funnet tidligere i distriktet. Til venstre for vegen på bildet til høyre vokser blant annet brudespore, en kalkkrevende orkidé. Koordinater: UTM 33W 510001 7424897 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

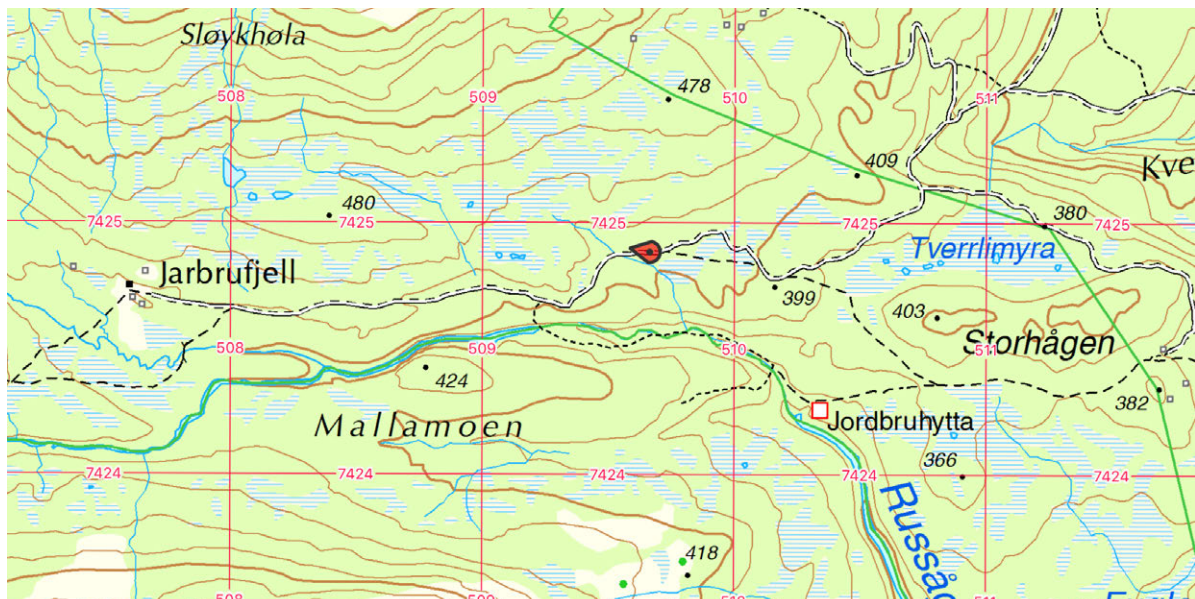
Figur 8. Punkt 4. Gjørmete parti gjennom myr med intermediær karakter. Myra er ikke så rik som i punkt 1, men det kan med fordel også her gjennomføres drenering i kjøresporet og påfyll av grove masser (eventuelt kun det siste), slik at man unngår en utvidelse av trasébredden og at opprotet mineralmateriale og humus fra kjøresporet skylles ut på myra i regnværperioder. UTM 33W 509970 7424931 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

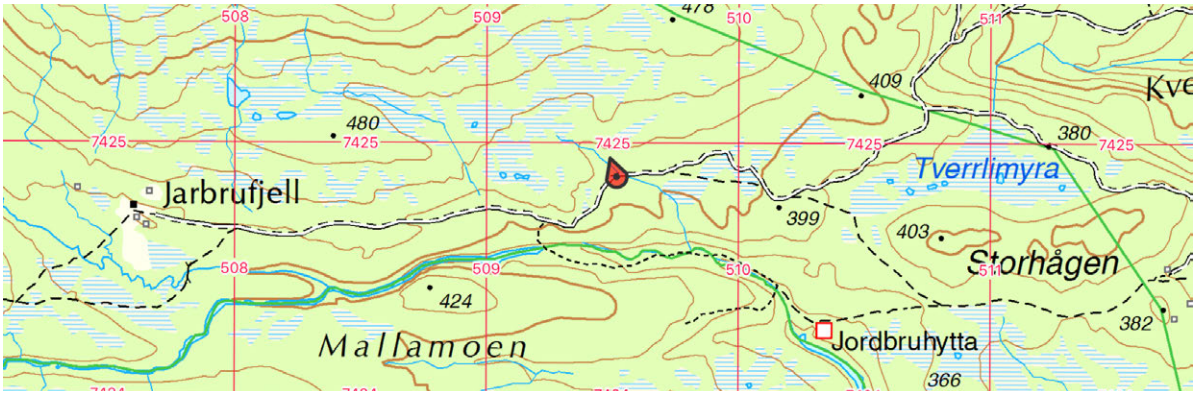
Figur 9. Punkt 5. Gjørmete parti gjennom svakt kalkrik myrkantmark. Har liten innvirkning på viktige naturverdier, men drenering og/eller noe drenerende masser på det laveste partiet vil likevel være en fordel.
 UTM 33W 509750 7424903 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

Figur 10. Punkt 6. Gjørmete parti gjennom svakt kalkrik myrkanntmark. Her er det laget en enkelt dreneringsløsning fra før. Det er mulig å forbedre også denne for å unngå at kjøringen eroderer enda mer ned i lømassene.
UTM 33W 509663 7424883 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

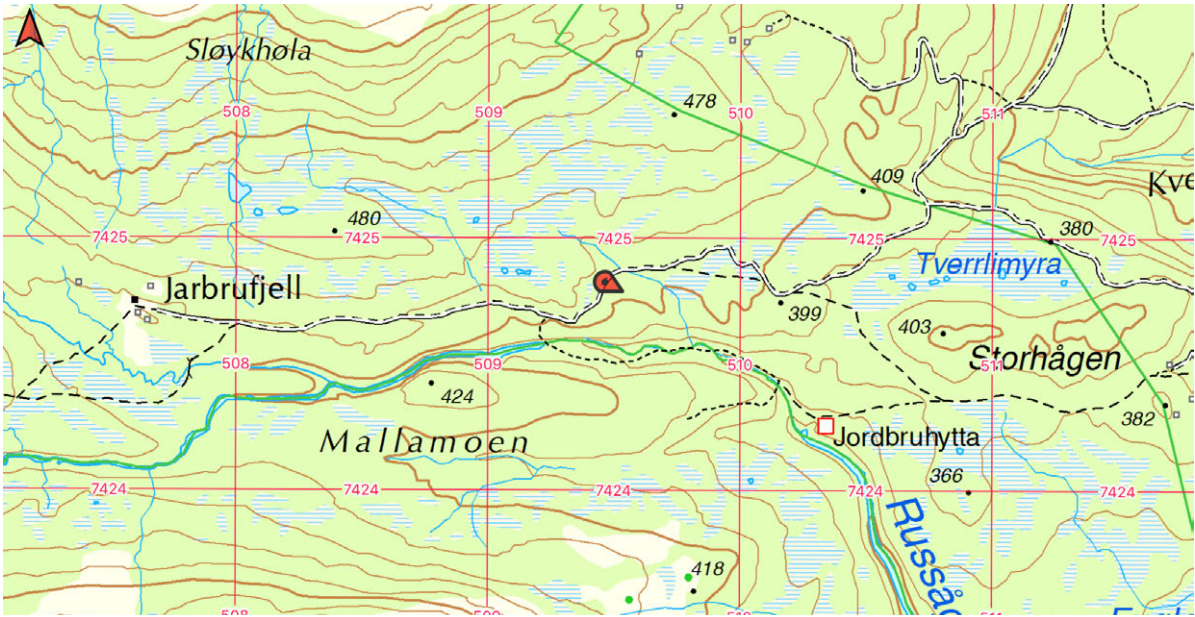
Figur 11. Punkt 7. Her går kjøresporet over et lite bekkefar og det er laget liten kjørebro av plank som en alternativ trasé like ved siden av. Den ser ikke ut til å være mye brukt, men fungerer sannsynligvis bra de få gangene at flomstor bekk gjør hovedkjøresporet uframkommelig.

Det er ingen spesielt viktige naturverdier som blir berørt av tiltaket, men marka er nokså kalkrik.

UTM 33W 509515 7424864

[Link til punktet i Norgeskart.](#)

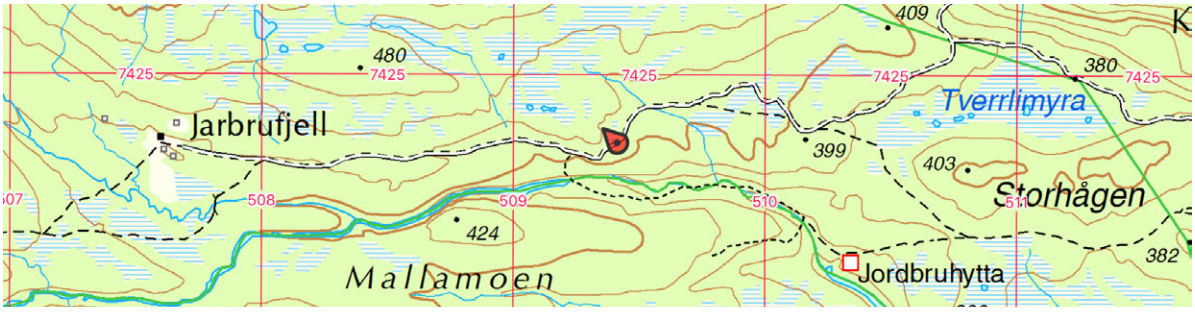
Figur 12. Punkt 8. Gjørmete parti gjennom litt kalkrik myrkanntmark. Her stopper ikke kjøresporet naturlig drenering, og noe negativ virkning er ikke mulig å se fra om lag en meter ut til siden. Drenering og/eller noe grove drenerende masser (stedegen pukkestein eller lignende) vil likevel være en fordel for å unngå ytterligere utvasking. UTM 33W 509466 7424821 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

Figur 13. Punkt 9. Eksempel på gammel oppfylling/forstøtning av kjøresporet med stedeagne masser som glir godt inn i terrenget uten noen negativ påvirkning på naturverdier. Steinen er brutt ut fra berget i øvre billedkant (til høyre). UTM 33W 509444 7424782 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

Figur 14. Punkt 10.

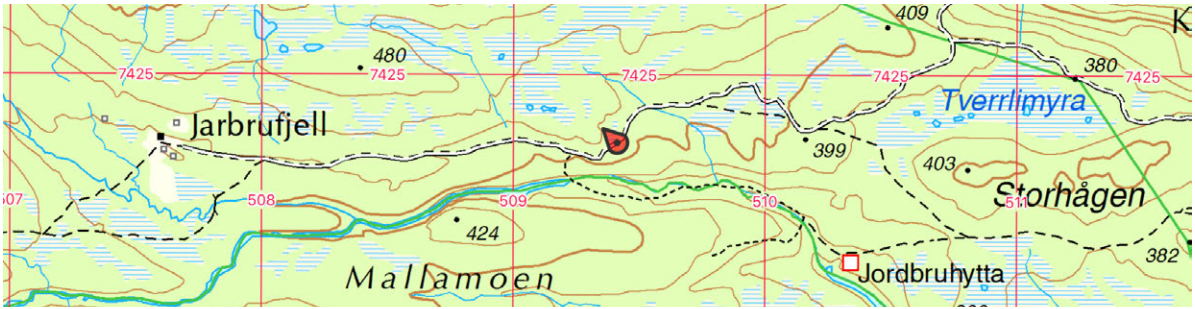
Bilde over: Her dannes det et gjørmehull i nedkanten av en litt kalkrik myr. Det har ført til at kjøresporet har blitt utvidet for å unngå gjørma i våte perioder. Løsningen her kan være å fylle igjen gjørmehullet så godt det lar seg gjøre med masser på stedet, og utenfor det bruke stedegen stein til å markere innerkant av kjøresporet slik at alt av trafikk ledes i «yttersving».

Bildet til venstre: Her kan det bygges noe opp med drenerende masser, stedegen kuppelstein f.eks., slik at vegbredden ikke økes og at myrvann drenerer effektivt unna.

UTM 33W 509401 7424730

[Link til punktet i Norgeskart.](#)

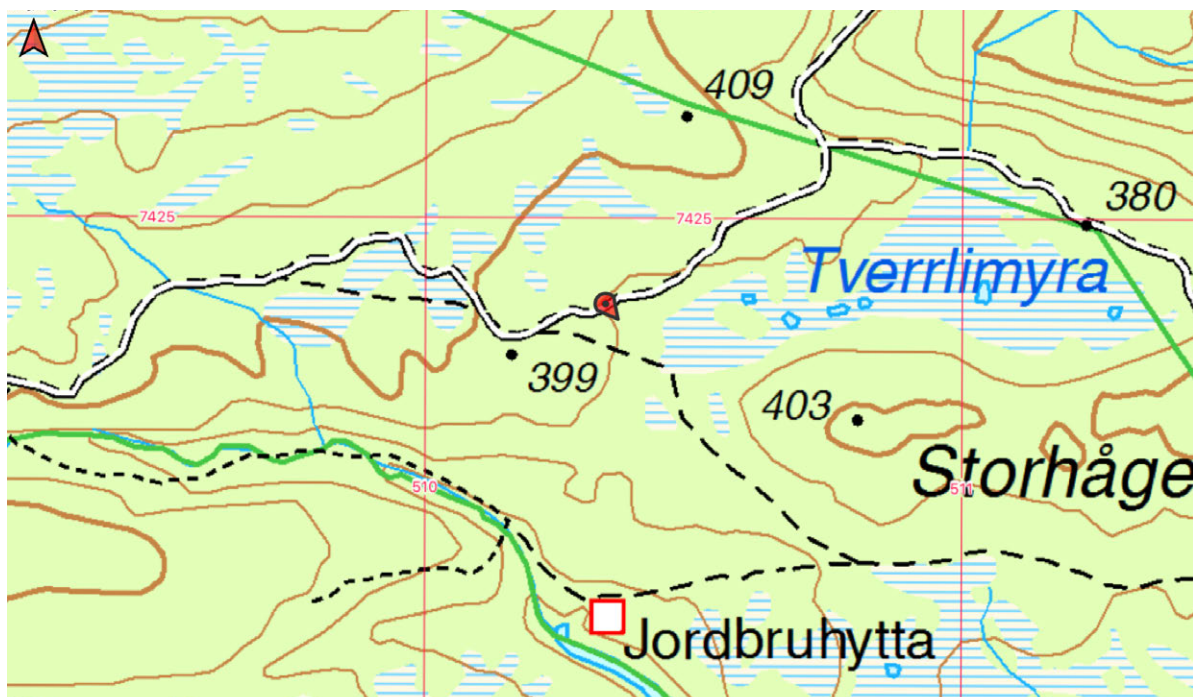
Figur 15. Punkt 11.

Et berg i den opprinnelige traséen har ført til en alternativ trasé som kanskje blir mer brukt nå. Det er ingen nevneverdige naturverdier her, men av landskaphensyn bør likevel den ene traséen stenges med en stakk eller lignende i begge ender. Bildet til venstre er tatt der sporene splittes fra vest. Den blågrå fargen på berget vitner om at det er snakk om kalkspatmarmor som her kommer opp i dagen.

UTM 33W 508419 7424669

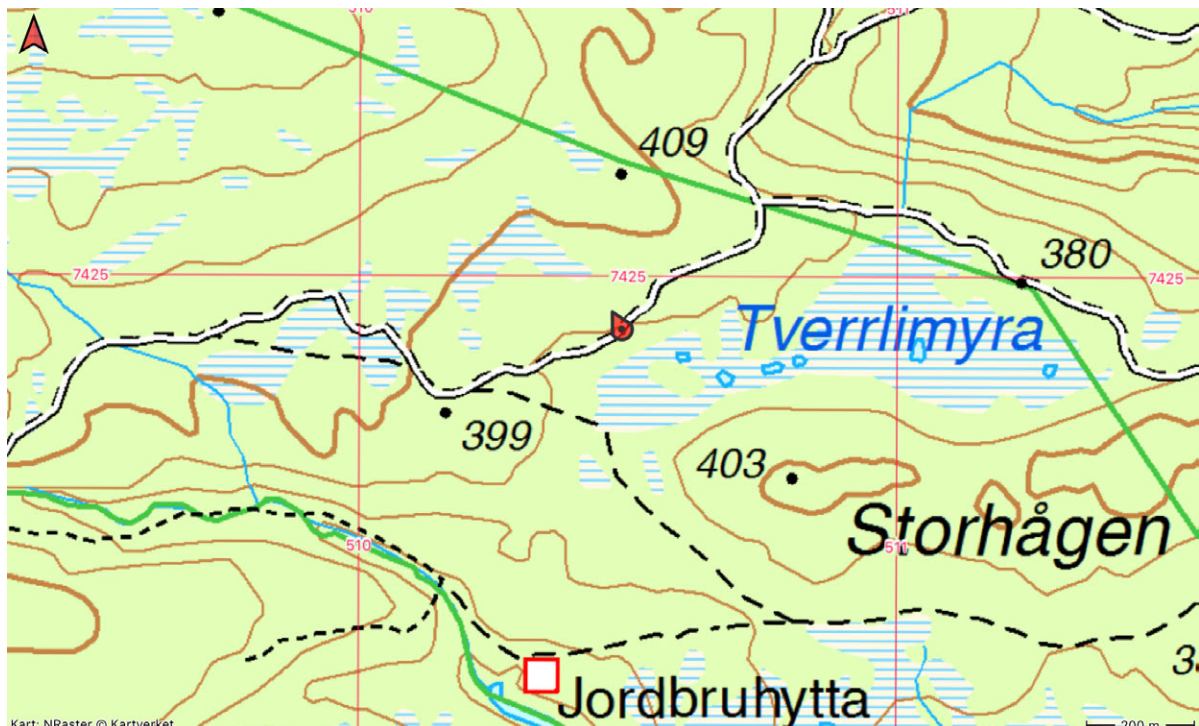
[Link til punktet i Norgeskart.](#)

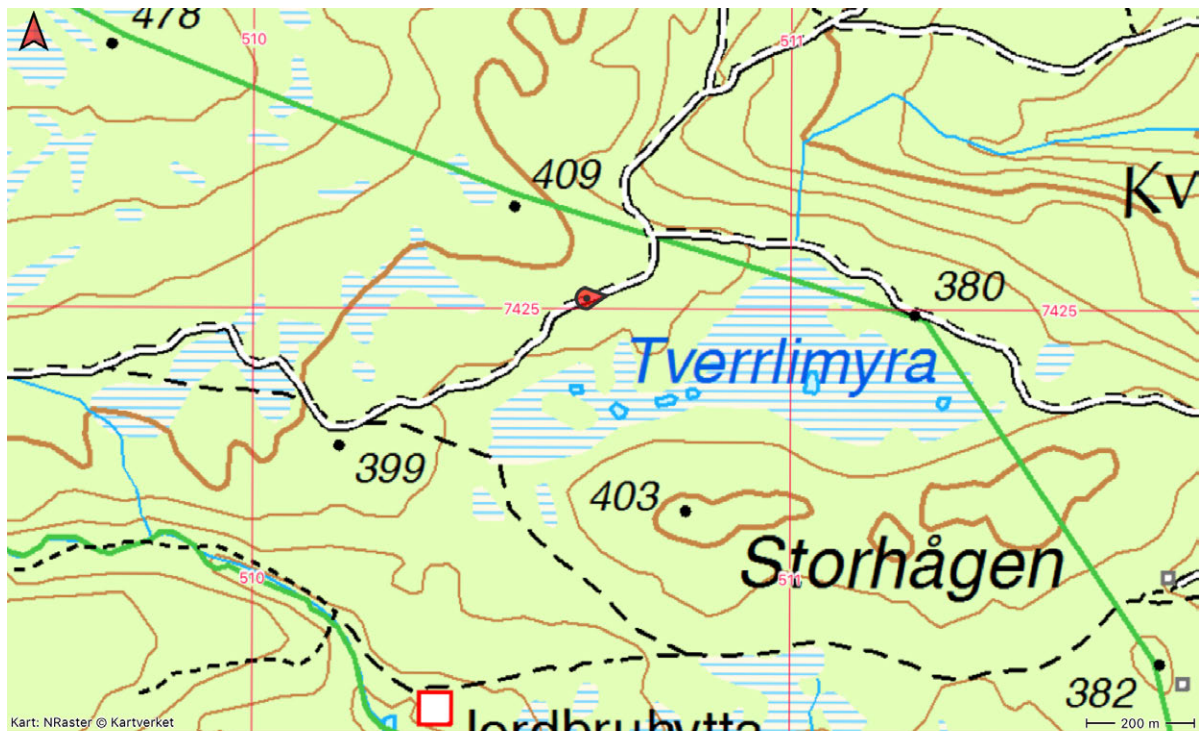
Figur 16. Punkt 12. Punkt vest for Tverrlimyra der det ikke er nevneverdige naturverdier, men der vegen med fordel kan planeres noe med grove, stedeagne masser, eventuelt at det legges plank eller lignende i hjulsporene, for at den skal framstå bedre i landskapet. Over bekken bør det eventuelt legges drenering og/eller grove drenerende steinmasser. UTM 33W 510335 7424839 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

Figur 17. Punkt 13. Punkt der kjøresporet har blitt bredere enn nødvendig fordi man har prøvd å unnvike et gjørmehull. Her kan det fylles med stedegen kuppelstein/pukk for å reetablere kjørespore i kun én kjørebane. Det er ingen nevneverdige naturverdier her. UTM 33W 510487 7424900 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

Figur 18. Punkt 14. Også dette er et punkt der kjøresporet har blitt bredere enn nødvendig fordi man har prøvd å unngå et gjørmehull. Her kan det fylles med stedefgen kuppelstein/pukk for å reetablere kjøresporet i kun én kjørebane. Her er ingen nevneverdige naturverdier. Herfra og utenfor verneområdegrensa er kjøresporet mer forseggjort.
 UTM 33W 510620 7425019 [Link til punktet i Norgeskart.](#)

6 KONKLUSJON

Vi påviste enkelte naturverdier langs kjøresportraséen som ble befart, men ikke spesielt store. Dette omfattet i første rekke en viktig kalkskog og ei lokalt viktig rikmyr. Bruken av motoriserte kjøretøy opp til Jarbrufjell gård har gitt litt påvirkning på naturmiljøet på strekningen, men i hovedsak konsentrert til ett kjørespor. Et par mindre unntak ble funnet. Det var gravd ei lita grøft vest for Tverrlimyra (innenfor lokalitet 1), og noen steder har kjøretraséen blitt utvidet eller delvis kjørt i stykker som følge av at gjørmehull har oppstått. Samlet vurderes nåværende skader på naturverdiene å være små og de ser hittil ikke ut til å ha vært i konflikt med verneformålet.

Vi har identifisert flere punkter på traséen der det er mulig å sette inn enkle tiltak for å redusere nåværende belastning på miljøet, og ikke minst redusere faren for at skadeomfanget øker som følge av framtidig bruk. Dette gjelder tetting av grøfta i myra og steinsetting av partier av kjøretraséen, samt enkelte steder plassering av større steiner for å unngå kjøring utenfor anbefalt trasé.

For øvrig bør en unngå hogst av middelaldrende og eldre trær langs traséen, både av hensyn til arter som kan leve direkte på greiner og stammer og av hensyn til eventuelle mykorrhiza-sopp som lever i samliv med røttene.

På fastmark (skog, eng) kan det forekomme en del krevende arter som er konkurransesvake og/eller foretrekker et ganske glissent feltsjikt med tynt eller manglende humuslag. For disse vil svak til moderat slitasje på vegetasjonen kunne være positivt.

7 KILDER

Artsdatabanken 2017. Artskart. Internett: <https://artskart.artsdatabanken.no>

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2007: 1-258 + vedlegg.

Eide, N.E., Hagen, D., Gundersen, V., Vistad, O.I., Fangel, K., Erikstad, L., Strand, O. & Blumentrath, S. 2015. Sårbarhetsvurdering i verneområder. Utvikling av metodikk for å vurdere sårbarhet for vegetasjon og dyreliv knyttet til ferdsel i verneområder i fjellet. NINA Rapport 1191. 64 s. + vedlegg.

Høitomt, T. 2011. Naturtypekartlegging i verneområder på Saltfjellet 2010. BioFokus rapport 2011-8. ISBN 978-82-8209-143-5. 70 s.

Jordal, J. B. 2014. Jordbruhytta i Salten, botaniske registreringer og vurdering av skjøtselsbehov. Notat J.B. Jordal AS 08.09.2014. 4 s.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen, S. & Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. & Henriksen, S. 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre 2017. Notat om kjøresporet til Jarbrufjell gård.

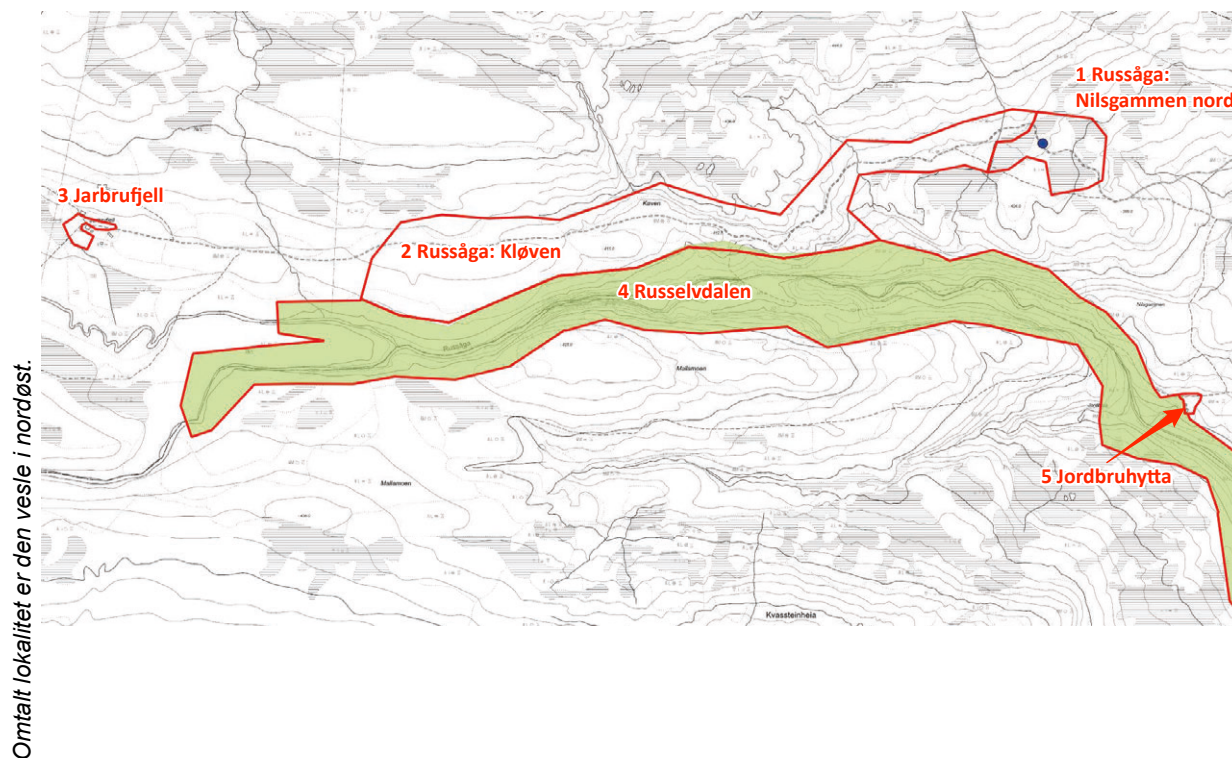
Miljødirektoratet 2017. Naturbase innsyn. Naturtyper. Internett: <http://kart.naturbase.no>

Norderhaug, A., Austad, I., Hauge, L. & Kvamme, M. 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. ISBN: 82-529-2354-2

8 VEDLEGG - LOKALITETSBEKRIVELSER

På de neste sidene følger faktaark for de fem omtalte naturtypelokalitetene organisert etter stigende nummer, med inkludert kartavgrensning og enkelte bilder i små format. Faktaarkene er basert på informasjon som er lagt inn i databasen Natur2000, men har omtrent samme innhold som faktaarkene som kommer ut på Naturbase.

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rikmyr
Utforming: Skog- og krattbevakst rikmyr i høgereliggende strøk (MB-NB)
Mosaikk: Totalt 1 naturtype(r) registrert: Rikmyr A05 - Skog- og krattbevakst rikmyr i høgereliggende strøk (MB-NB) A0504 (30%).
Feltsjekk: 29/07/2017 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning 17.04.2018, på grunnlag av eget feltarbeid sammen med Pål Alveren 29.07.2017. Kartleggingen ble gjort som del av oppdrag for Midtre Nordland nasjonalparkstyre, i forbindelse med verdi- og sårbarhetsvurderinger av kjørespor i Gåsvatnan landskapsvernområde. Det er ikke kjent konkrete, tidligere registreringer herfra. Verdisetting og inndeling av naturtyper følger faktaark fra høsten 2014. Røddlistestatus for arter er etter Henriksen & Hilmo (2015), samt for naturtyper etter Lindgaard & Henriksen (2011).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger inntil kjøresporet som går opp fra Saltdalen og inn i Gåsvatnan landskapsvernområde forbi Jarbruffjell gård. Det er snakk om noen myrlendte partier på begge sider av kjøresporet i det ganske flate terrenget vest for Tverrlimyra og Storhågen.

Berggrunnen består her i stor grad av kalkglimmerskifer, noe som gir grunnlag for ulike kalkkrevende vegetasjonstyper. Lokaliteten er noe grovt avgrenset, dels som følge av at bare nærområdet til vegen ble undersøkt, og dels fordi rikmyr her delvis opptrer som smale soner sammen med fastmark og fattigere myr.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Innenfor lokaliteten anses neppe mer enn 30% å være rikmyr, og da delvis sterkt intermediær og litt kalkrik myrkant (V1-7) og delvis temmelig til ekstremt kalkrik myrkant (V1-8). Det er i liten grad rik åpen myrflate her. I tillegg er det også noe mer intermediær til fattigmyr, og da også som åpen myrflate. Innenfor lokaliteten er det samtidig inkludert litt fastmarkskogsmark av arronderingsmessige årsaker, og dette omfatter både kalkfattig skog (lyngskog/bærlyngskog T4-9/T4-5) og kalkrik skog (lyng-lågurtskog T4-11 og lyng-kalklågurtskog T4-12).

Artsmangfold: I de rike myrkantene vokser typiske rikmyrsarter som breiull, brudespore (i kantsoner mot fastmark), fjellfrøstjerne, bjørnebrodd, svarttopp og gulstarr og ellers en del trådstarr i litt mer intermediære partier. På en furugadd på en litt kalkfattig skogholme ble det funnet vanlig sotbeger (NT), en skorpelav typisk for død furu i kontinentale strøk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et kjørespor/ferdselsveg inn til Jarbrufjell gård skjærer gjennom lokaliteten. Dette påvirker i liten grad myra på sørsiden av vegen, men det har lokalt blitt utført litt drenering av myr på nordsiden. Den økologiske påvirkningen vurderes likevel som liten til moderat.

Fremmede arter: Ingen observert.

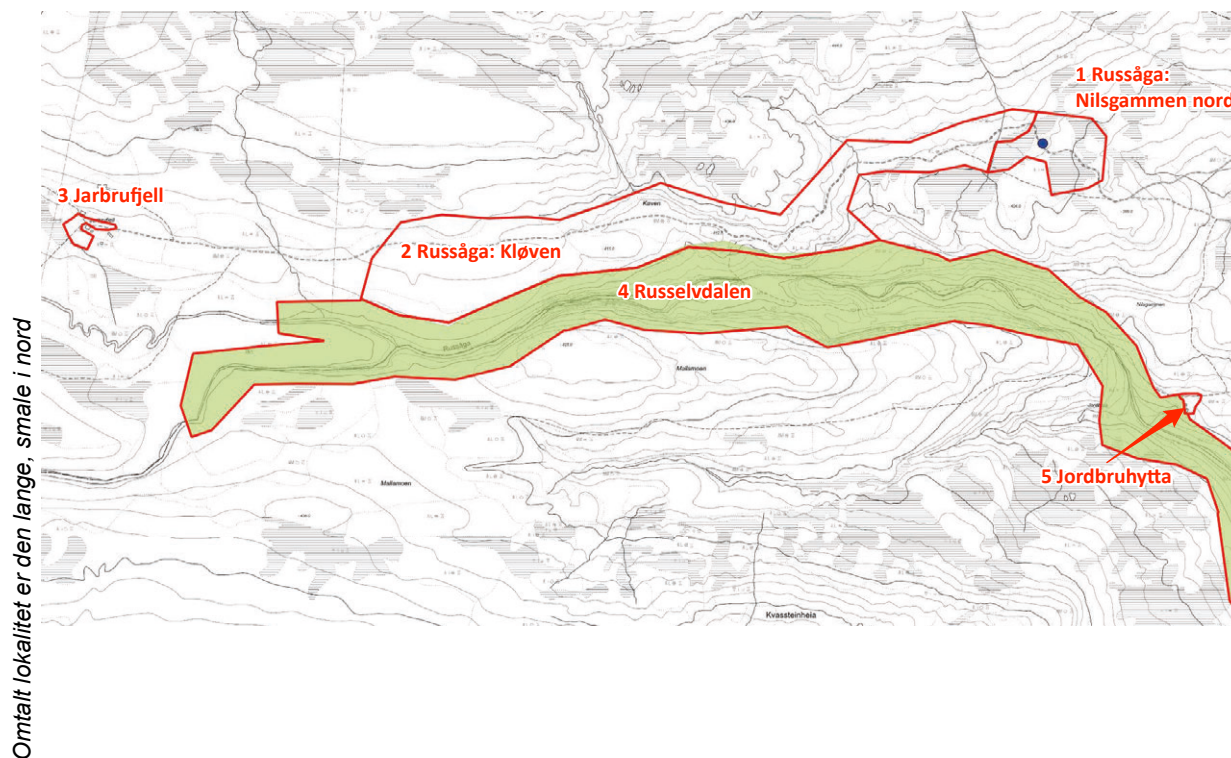
Del av helhetlig landskap: Det er mye kalkrik mark i Saltdal, inkludert innenfor dette landskapsvernområdet. Dette inkluderer også en del rikmyr, og lokaliteten kan sikkert anses som en del av et slikt nettverk.

Verdivurdering: Basert på faktaark for rikmyr fra høsten 2014 så oppnår lokaliteten lav vekt på størrelse (samlet 36 daa, men bare en liten andel er ekstremrik myr), lav vekt på rødlistearter, middels på kjennetegnende arter og tilstand. Samlet gir dette verdien lokalt viktig - C.

Skjøtsel og hensyn: Det viktigste her er å unngå drenering av myrpartiene. Dette betyr bl.a. at det ikke bør benyttes motoriserte kjøretøy utenfor eksisterende trasé over myrkantmarka eller åpne myrflater, og det bør heller ikke graves nye grøfter her. I tillegg bør en være generelt varsom med kjøring i perioder med mye vann på myra og i marka, for å unngå at det renner eller spruter mineralrikt vann ut over myra og myrkantene.

Litteratur

Gaarder, G. & Alvereng, P. 2018. Påvirkning av kjørespor til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2018-21. ISBN 978-82-8138-931-1

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Kalkbarskog

Utforming: Urterik kalkfuruskog

Mosaikk: Totalt 2 naturtype(r) registrert: Kalkbarskog F16 - Urterik kalkfuruskog F1601 (10%), Kalkskog med boreale lauvtrær F24 - Kalkbjørkeskog på marmor F2402 (30%).

Feltsjekk: 29/07/2017 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning 17.04.2018, på grunnlag av eget feltarbeid sammen med Pål Alveren 29.07.2017. Kartleggingen ble gjort som del av oppdrag for Midtre Nordland nasjonalparkstyre, i forbindelse med verdi- og sårbarhetsvurderinger av kjørespor i Gåsvatnan landskapsvernområde. Det er ikke kjent konkrete, tidligere registreringer herfra. Verdisetting og inndeling av naturtyper følger faktaark fra høsten 2014. Røddlistestatus for arter er etter Henriksen & Hilmo (2015), samt for naturtyper etter Lindgaard & Henriksen (2011).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs kjøresporet som går opp fra Saltdalen og inn i Gåsvatnan landskapsvernområde forbi Jarbrufjell gård. Den omfatter en lengre strekning fra litt øst for Jarbrufjell gård og fram mot noen myrrike partier. Berggrunnen består her i stor grad av

kalkspatmarmor (og dels kalkglimmerskifer i øst), noe som gir grunnlag for kalkkrevende skogtyper. Lokaliteten er nokså grovt og unøyaktig avgrenset, hovedsakelig som følge av at bare nærområdet til vegen ble undersøkt. Det er også stedvis vanskelig å vurdere graden av kalkrikhet i skogen (delvis som følge av manglende bruk av marklevende sopp). Marka er gjennomgående grunnlendt, og tydelige karstfenomener (innsynkningshull) ble observert rett på nordsiden av vegen i vestre halvdel av lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Rikheten varierer en del, men her er det nok noe kalklågurtskog (T4-4), men helst også noe litt mindre kalkrik lågurtskog (T4-3). Det finnes innslag av mer tørkeutsatt skog her også (dvs lyng-kalklågurtskog T4-12), men ikke mye, og det er dårlig med furudominert slik skog her (men det er det nok helst litt mer av ut mot kanten på kløfta til Russåga). Siden artsmangfoldet, ikke minst av rødlistearter, oppviser store forskjeller avhengig av treslag, er det logisk å splitte opp kalkskogene etter dette. Innenfor denne lokaliteten er det en blanding, der ca 10% grovt anslås til kalkfurskog og ca 30% til kalkbjørkeskog, men siden verdier gjerne er størst for kalkfurskogen, har dette blitt bestemmende for valg av naturtype. Samtidig har vegetasjonen en del steder få indikatorer blant karplanter på kalkrik mark, og kan være dominert av eksempelvis skrubber, slik at en god del nok må betegnes som mer kalkfattig skog (her mer et usikkert anslag på 60%). For øvrig er det flere små fuktsig her med tilhørende kalkrik skogsmark (overganger mellom høgstaudeskog T4-18) og kalkrik sumpskogsmark (V2-3).

Artsmangfold: Av kalkkrevende planter kan nevnes stedvis bra med brudespore, ellers arter som ballblom, fjellfrøstjerne, norsk vintergrønn og svartopp. På bergvegg i karstmiljøet vokste bl.a. hinnetrollmose, en typisk kalkbergsmose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et kjørespor/ferdselsveg inn til Jarbrufjell gård går gjennom lokaliteten. Dette påvirker i liten grad skogen rundt.

Fremmede arter: Ingen observert.

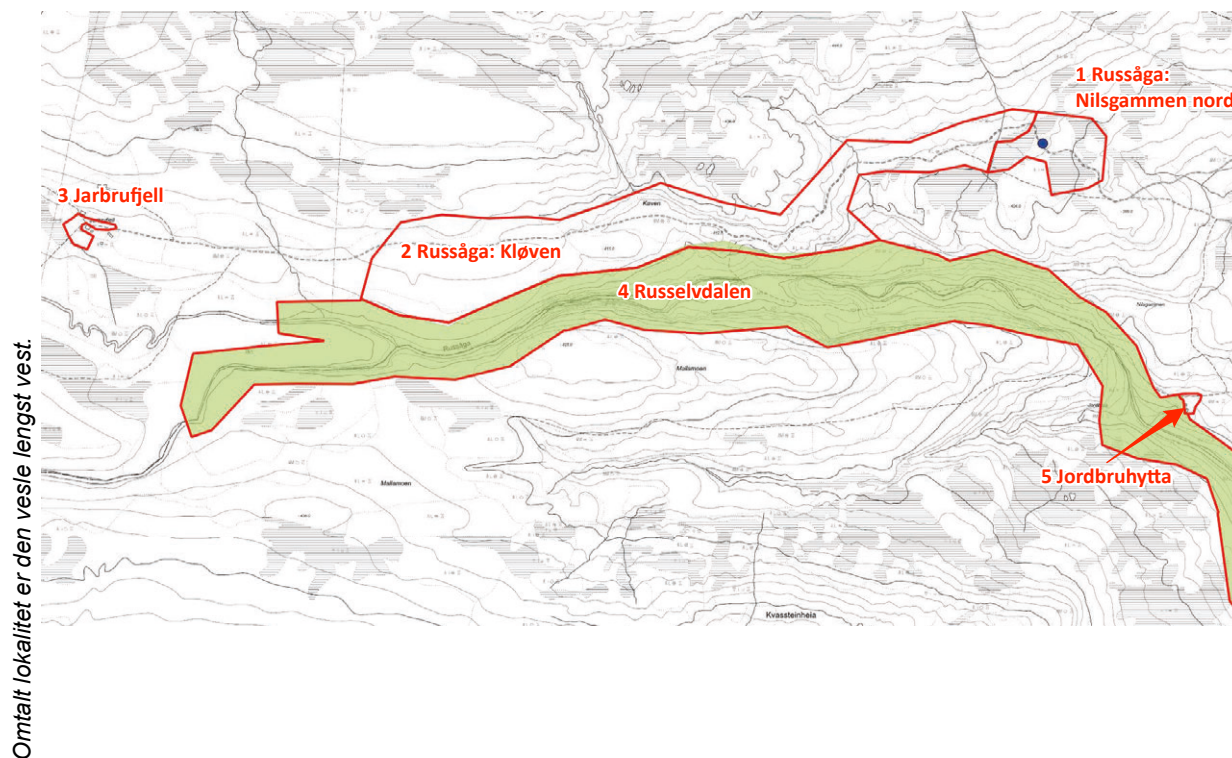
Del av helhetlig landskap: Det er mye kalkrik mark i Saltdal, inkludert innenfor dette landskapsvernområdet. Dette inkluderer sannsynligvis også en del kalkskog, der lokaliteten dermed blir del av et nettverk.

Verdivurdering: Basert på faktaark for kalkbarskog fra høsten 2014 så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (samlet 257 dekar, der 25 dekar antas å være kalkfurskog), lav vekt på artsmangfold (men med potensial for minst middels vekt) og middels vekt på mosaikk. Samlet gir dette verdien viktig - B. Innslag av karstmiljøer og en del kalkrik bjørkeskog styrker verdivurderingen.

Skjøtsel og hensyn: For naturverdiene er det særlig viktig å unngå hogst av furu, mens dette er mindre vesentlig for lauvskogen (en bør likevel unngå flatehogst). Noe tråkk og ferdsel vil være positivt, bare det ikke medfører sterk slitasje. Husdyrbeite er ganske klart positivt.

Litteratur

Gaarder, G. & Alvereng, P. 2018. Påvirkning av kjørespor til Jarbrufjell gård på naturverdier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2018-21. ISBN 978-82-8138-931-1

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Rik slåtteeng
Mosaikk:
Feltsjekk: 29/07/2017 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er utarbeidet av Geir Gaarder, Miljøfaglig Utredning 17.04.2018, på grunnlag av eget feltarbeid sammen med Pål Alveren 29.07.2017. Kartleggingen ble gjort som del av oppdrag for Midtre Nordland nasjonalparkstyre, i forbindelse med verdi- og sårbarhetsvurderinger av kjørespor i Gåsvatnan landskapsvernområde. Det er ikke kjent konkrete, tidligere registreringer herfra. Verdisetting og inndeling av naturtyper følger faktaark fra høsten 2014. Røddlistestatus for arter er etter Henriksen & Hilmo (2015), samt for naturtyper etter Lindgaard & Henriksen (2011). Lokaliteten ble bare overfladisk undersøkt, siden den lå i ytterkant av vårt undersøkelsesområde.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Jarbrufjell, en tidligere fjellgård(?) som nå benyttes for tilrettelagt friluftsturisme. Terrenget er flatt til svakt skrånende mot sør og vest. Berggrunnen består av kalkspatmarmor, men dette gir ikke så veldig tydelige utslag på floraen

innenfor lokaliteten (stedvis tykt jordsmonn kan forklare dette). Lokaliteten grenser litt uklart mot bl.a. mer gjengroende eng på flere kanter, samt mot bygningene i øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Selv om det ikke gir sterke utslag på floraen er nok dette ei rik slåtteenng. Antagelig er det riktig å betegne den som ei overveiende svakt kalkrik eng, som samtidig har litt preg av gjødsling (og/eller jordbearbeiding), dvs type T32-21. Det er dels overgang mot fukteng nord for bygningene (med innslag små lappvierkratt).

Artsmangfold: Engfloraen er ikke spesielt artsrik, men bl.a. forekommer relativt krevende naturengplanter som vanlig marinøkkel og fjellmarinøkkel sparsomt. I tillegg vanligere arter som gulaks, engfrytle og tepperot. Tidspunktet for undersøkelsene var for tidlig på sesongen til å fange opp beitemarksopp, og flere slike arter bør påregnes her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Engene har nok vært pløyd opp for lang tid tilbake, mens det er mer usikkert hvor mye og eventuelt hva slags og hvor lenge siden de har vært tilført kunstgjødsel (kanskje er det bare husdyrgjødsel som har vært brukt). I nyere tid bærer de preg av gjengroing og kan antagelig nå best karakteriseres som å være i en brakkleggingsfase, men med noe lokal variasjon, og der engareal utenfor avgrenset lokalitet går mer over i tidlig gjengroingsstadium. Det er noe kjørespor inn til bygningene og rundt dem, samt mot noen hundegårder på nordsiden av enga.

Fremmede arter: Ingen observert.

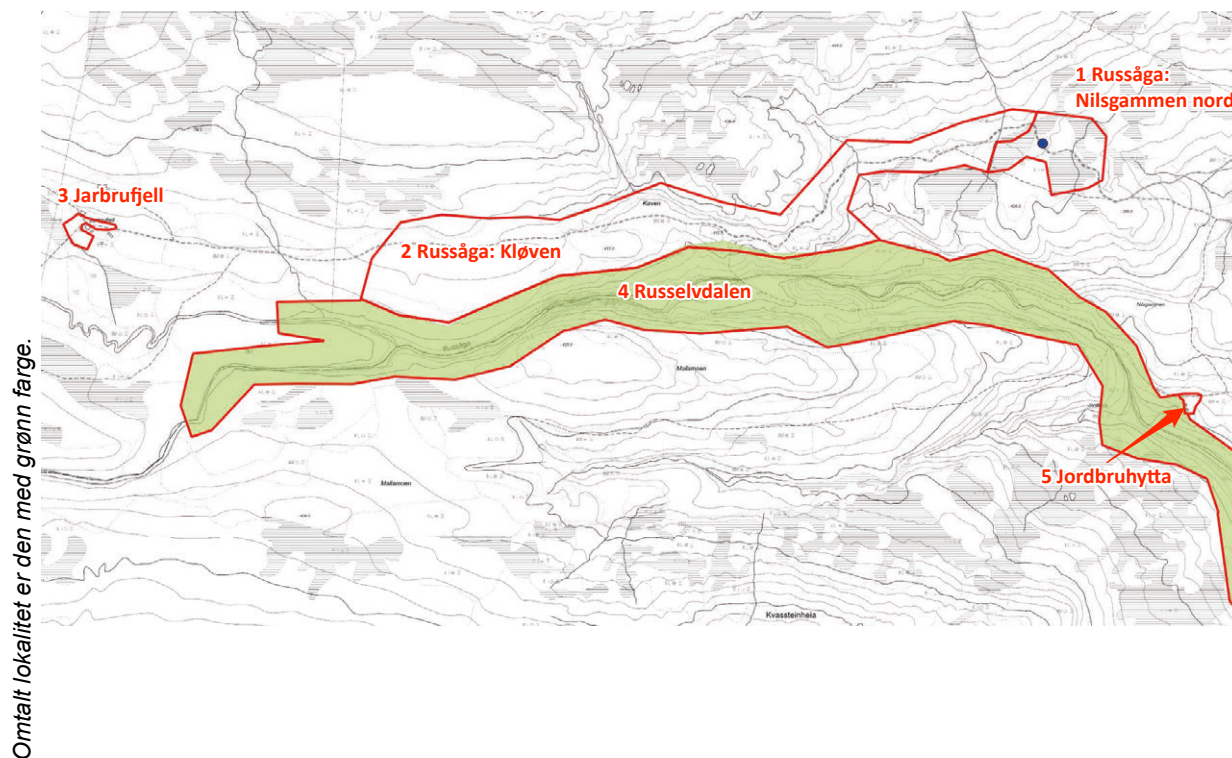
Del av helhetlig landskap: Trolig er lokaliteten i liten grad noen del av et helhetlig kulturlandskap eller nettverk av lignende lokaliteter.

Verdivurdering: Med grunnlag i faktaark for slåttemark fra høsten 2014 så oppnår lokaliteten høy vekt på størrelse (5 daa), lav vekt på typevariasjon og artsomangfold, middels vekt på tilstand og påvirkning, samt lav vekt på landskapsøkologi. Samlet gir dette verdien lokalt viktig - C. En skal ikke helt utelukke at bedre undersøkelser av artsomangfoldet (beitemarksopp) kan gi grunnlag for høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene er avhengig av årlig slått med tilhørende fjerning av graset i etterkant. Litt etterbeite av husdyr vil være positivt. Noe fjerning av trær og busker i kantsoner vil også være positivt. Gjødsling og jordbearbeiding vil ødelegge verdiene.

Litteratur

Gaarder, G. & Alvereng, P. 2018. Påvirkning av kjørespor til Jarbruffjell gård på naturverdier i Gåsvatna landskapsvernområde, Saltdal kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2018-21. ISBN 978-82-8138-931-1

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Skogsbekkekløft
Utforming:
Mosaikk:
Feltsjekk: 31/07/2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus v/Jon T. Klepsland i forbindelse med naturtypekartlegging i verneområdene på Saltfjellet. Kun en mindre del av naturtypeavgrænsingen er befart (en ca kilometerstrekning på hver side av Jarbruhytta).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst i Gåsvatnan landskapsvernområde, og omfatter Russelvas bekkedal nesten opp til Jordbrufjell gård. Fra Jarbru-/Jordbruhytta og opp (vestover) består berggrunnen av kalkspatmarmor. Nedstrøms (mot øst) består berggrunnen vesentlig av granittisk til granodiorittisk gneis. Lokaliteten er avgrenset på grunnlag av topografi (bekkekløft som landskapselement), og forekomst av gammel furuskog og kalkskog/karstlandskap. Mye av furuskogen er ellers hardt utnyttet gjennom flere generasjoner med hogst, og slik elementfattig furuskog er forsøkt holdt utenfor avgrænsingen

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Østre halvdel av lokaliteten består av en ganske dyp og markert bekkekløft. Vassdraget er stort med god vannføring. Naturkvalitetene i denne delen er foreløpig ukjente, men ut fra ortofoto ser det ut til å være dominans av åpen ur og eldre furuskog. Også nærmere Jarbruhytta står det eldre furuskog, og sør for hytta strekker gammelskogen seg et stykke ut på flatene ovenfor bekkekløften. Furuskogsområdene består av en mosaikk av fattig fastmattemyr, glissen myrskog, fastere røsslyng-blokkebærskog, og blåbærkrekling-furuskog. Det inngår også smalere soner med intermediærrik myr med bl.a. breiull og

trådstarr. Furskogen varierer en del i struktur grunnet varierende utnyttelsesgrad. I dårligere parti er det høy tetthet av furustubber etter flere hogstperioder og det er bare spredt innslag av gammel furu på 200-400 år. I bedre parti er aldersspredningen bedre, dvs at de fleste aldersklasser opp til 300-400 år er noenlunde godt representert. I tillegg inngår spredte grove gadd og høystubber av furu, og i mindre grad også læger i ulike alders- og dimensjonsklasser. Ovenfor Jordbruhytta endrer dalføret karakter som følge av overgang til kalkspatmarmor. Elva er underjordisk på denne strekningen, og dalbunnen er kledd med løvskog dominert av bjørk. I tillegg inngår en del osp, og spredt rogn og selje. Einer danner busksjikt på veldrenerte steder. Vegetasjonen veksler mye, fra fattig lyngskog, via småbregneskog til frodig høystaudeskog. Nedenfor marmorbergvegger er det tendenser mot rik lågurtvegetasjon/kalkskog med bl.a. skavgras, taggbregne, trollbær, firblad, tysbast, villrips og hundekveke. Vekster som fjell-lok, teiebær, tyrihjelmsblom, legevintergrønn og hengeaks er utbredt. Tilstandsmessig er løvskogen bare halvgammel, og mangler tydelige kontinuitetslement i form av gamle trær eller grove, gamle læger. I dalsidene ovenfor den løvdominerte dalbunnen står det mer furudominert lyngskog, som i regelen er ganske fattig, men som flekkvis har innslag av urter som kattedotter, teiebær eller gulsildre. Bakkestjerne inngår sparsomt. Einer danner ofte tett busksjikt i furskogen. Små flekker av furskogen kan klassifiseres som kalkskog. I likhet med løvskogen i dalbunnen er furskogen her fattig på kontinuitetslement grunnet ganske harde plukkhogster tidligere. Den seneste ble utført for bare 20-30 år siden.

Artsmangfold: Flere moderat kontinuitetskrevede arter tilknyttet furu ble funnet i den eldre furskogen sør for Jabruhytta, slik som flekkhvitkjuke, svartsonekjuke, furuplett og vanlig sotbeger. Glatt storpigg ble påvist på i et parti med kalkfurskog i Jordbrudalen, og utgjør et av Norges nordligste funn av denne arten. På osp ble bl.a. påvist brun blæreglye og *Bacidia beckhausii*. Lokaliteten er foreløpig relativt dårlig undersøkt, og det er derfor trolig potensial for flere krevede arter, både kontinuitetskrevede furskogsarter, og kalkkrevede skogsarter tilknyttet både furu og boreale løvtrær.

Bruk, tilstand og påvirkning: Foruten tidligere skogbruksdrift er området lite berørt av inngrep. Ovenfor Jarbruhytta berører turstinettet lokaliteten.

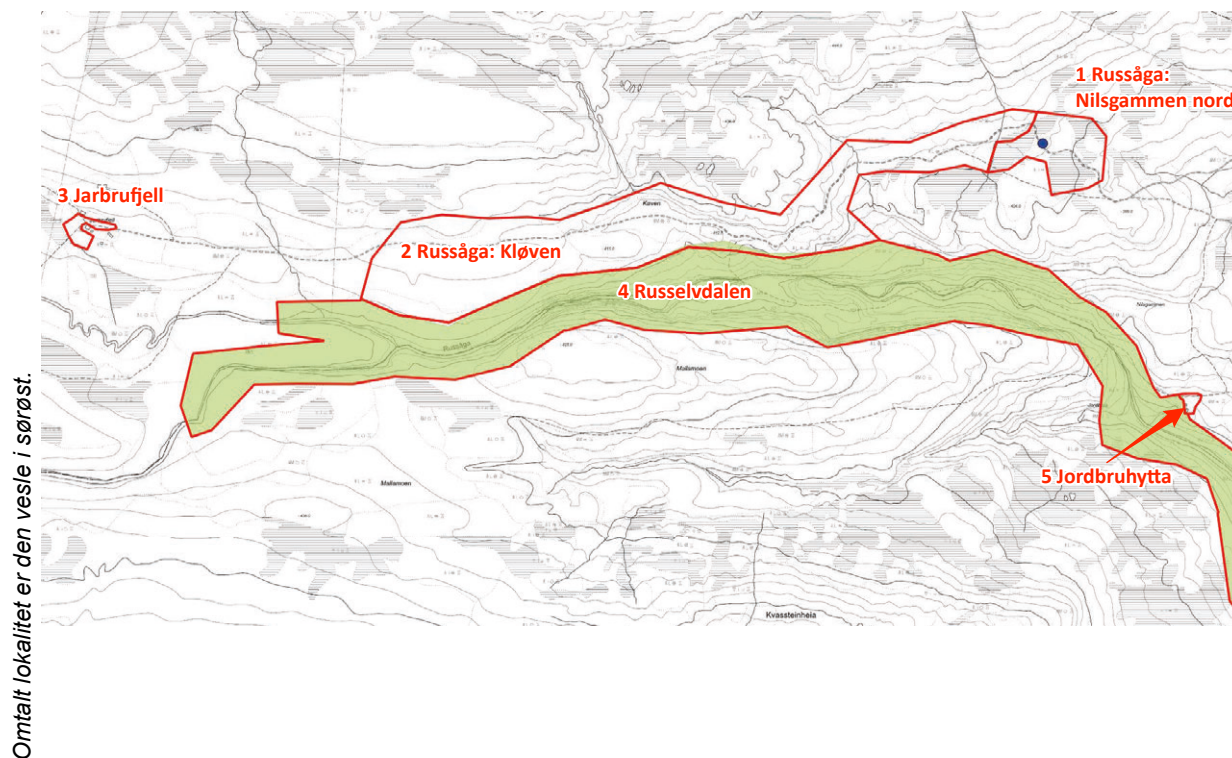
Fremmede arter: -

Del av helhetlig landskap: -

Verdivurdering: Avgrensingen omfatter et større dalføre med tilhørende furudominert gammelskog, og er ganske stort og vellarrondert. Flere prioriterte naturtyper inngår, hvorav kalkskog også regnes som en truet vegetasjonstype. Krevede arter er påvist både tilknyttet gammel furskog, kalkskog og frodig løvskog. På grunn av litt lav dekning av de sjeldneste vegetasjonstypene (kalkskog), og små areal med virkelig gammel furskog, og heller ingen funn av høyt rødlistete arter, så begrenses verdivurderingen til viktig.

Litteratur

Høitomt, T. 2011. Naturtypekartlegging i verneområder på Saltfjellet 2010. BioFokus rapport 2011-8. ISBN 978-82-8209-143-5. 70 s.

Naturtyperegistreringer

Naturtype:	Naturbeitemark
Utforming:	Rik beiteeng
Mosaikk:	
Feltsjekk:	31/08/2014 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er hentet ut fra Jordal (2014) sitt notat, som er basert på befaring av John Bjarne Jordal 31.08.2014, i forbindelse med et oppdrag han fikk av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Jordbruhytta (eller Jarbruhytta) ligger i posisjon Ø510355 N7424257 (UTM sone 33) (alternativt 66°56'9"N, 15°14'11"E), ved Russåga i Saltdal kommune, ca. 335 m o.h., og innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen på det åpne arealet er en mellomting mellom frisk fattigeng og frisk, middels kalkrik eng (få kalkindikatorer). Utenfor vollen er det blandingsskog furu/bjørk med hovedsakelig dominans av lyng, stedvis også kalkindikerende planter som skavgras. Man må et stykke unna vollen for å se kraftig innslag av kalkkrevende planter. I overgangssonen mellom vollen og skogen utenfor er en del småbjørk i nærområdene, som tyder på en pågående gjengroingsprosess fra et tidligere større åpent område.

Artsmangfold: Nevneverdige karplanter som er merkeplanter på ugjødset kulturmarkseng: bakkesøte, fjellgulaks, fjellrapp, harerug, kjerteløyentrøst, småengkall og tiriltunge. Bakkesøte er den mest spesielle av disse, men ble funnet bare ett sted nær stien, i utkanten av vollen. I kalkområdene i Nordland er denne imidlertid ganske vanlig, særlig i beita eng og hei. Av beitemarkssopp ble det bare funnet et par vidt utbredte rødspore-arter og en vokssopp-art

23/04/2018

(kritt vokssopp). Potensialet er imidlertid til stede for at det kan finnes flere beitemarkssopparter. Disse var vanskelige å registrere i 2014 etter en tørr sommer som forårsaket dårlig fruktifisering. I kantene av vollen fantes mange vanlige mykorrhiza-sopper, dvs. sopper som har samliv med røttene på trær (furu, bjørk, selje).

Bruk, tilstand og påvirkning: -

Fremmede arter: -

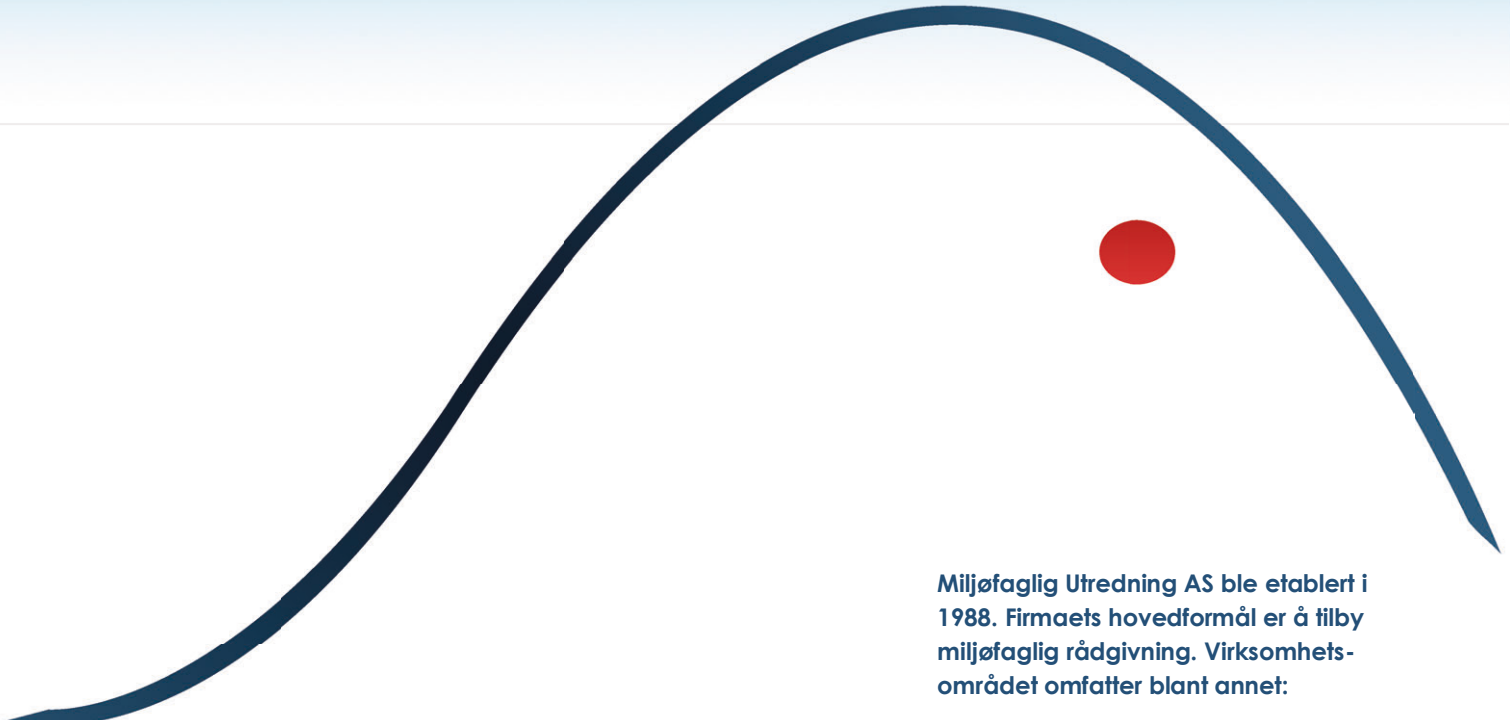
Del av helhetlig landskap: -

Verdivurdering: Som naturbeitemark eller slåttemark etter Miljødirektoratets håndbok 13 er lokaliteten vurdert til å få lokal verdi (C).

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med bevaring av de grasdominerte partiene, evt utvidelse av disse. *Begrunnelse:* For det første kan lokaliteten inneholde beitemarkssopp-arter som ikke er registrert. Med tiden vil både plante- og sopp-arter tilhørende grasmarker vandre inn og øke mangfoldet. De få bakkesøtene kan f.eks. bli til mange. Historisk sett er dette en lokalitet med en relativt lang beitehistorikk, bl.a. som seter. Forøvrig antas den estetiske effekten av skjøtselstiltak å ha interesse for brukerne av hytta. Det vil gi en bedre romfølelse når man er på hytta, og et bedre innsyn når man kommer gående på stien til hytta.

Litteratur

Jordal, J. B. 2014. Jordbruhytta i Salten, botaniske registreringer og vurdering av skjøtselsbehov. Notat J.B. Jordal AS 08.09.2014. 4 s.

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaets hovedformål er å tilby miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging av naturmangfold
- Konsekvensanalyser for ulike tema, blant annet: Naturmangfold, friluftsliv, reiseliv og landbruk
- Utarbeiding av forvaltningsplaner for verneområder
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Foredragsvirksomhet

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984 494 068 MVA

Viser til mottatt epost av 23.februar og befaring den 23.mai i år.

Endringer i størrelse og etablering av helikopterplass ligger innenfor det regulerte området for nytt veianlegg. I vilkårene til dispensasjonen fra vernebestemmelsene for Junkerdalsura naturreservat for denne utbyggingen står det kun at helikopterplass kan anlegges i det aktuelle området. Om plassen blir noe større enn på reguleringskart som følger søknaden, vil ikke dette ha noen betydning for verneverdier og verneformål for området, heller ikke eventuelt spregningsarbeid som må gjøres i forbindelse med arbeidet.

For landingsplassen kreves hard såle, gress eller asfalt. Forvaltningsmyndigheten for naturreservat vil presisere at tilsåing av området vil være et brudd på vernebestemmelsene for området ved at dette kan bety innføring av fremmede arter i området.

Ber også om at det i forbindelse med arbeidet tas hensyn til en sårbar periode for rovfugl i området slik det er oppfordret til i forbindelse med innvilget dispensasjon.

mvh

Hanne Etnestad

nasjonalparkforvalter

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Tlf.nr: 75547980 / 91622006

Epost: fmnohet@fylkesmannen.no

For mer informasjon om Midtre Nordland nasjonalparkstyre

<http://www.nasjonalparkstyre.no/no/Midtre-Nordland/>

Fra: Hegreberg Arild[arild.hegreberg@vegvesen.no]
Dato: 23.02.2018 16:20:57
Til: Etnestad, Hanne; FMNO Postmottak Fylkesmannen i Nordland
Kopi: Helgesen Frank
Tittel: Helikopterlandingsplass øst for Tjernfjelltunnelen (verneområde)

Det jobbes med beredskapsplan for den nye Tjernfjelltunnelen som åpner høsten 2019. På grunn av vanskelig adkomst til tunnelens østside og lang innsatstid er det behov for landingsmulighet for helikopter.

330-skvadronen har kommet med krav til landingsplass. Det må sprenges og graves litt ekstra innenfor regulert område for å oppfylle kravene. Siden dette er i et verneområde ber vi om å få en uttalelse til foreslått endring før vi eventuelt går videre med prosjektering. Legg spesielt merke til at det kreves asfaltert eller tilsådd flate.

Statens vegvesen stiller opp på befaring hvis det er nødvendig for å kunne ta stilling til saken.

Med hilsen
Arild Hegreberg

Prosjekt Salten

Postadresse: Statens vegvesen Region nord, Postboks 1403, 8002 BODØ

Besøksadresse: Gidsken Jacobsensvei 12, 2. etg, BODØ

Telefon: +47 75552853 **Mobil:** +47 91816478 **e-post/Skype:** arild.hegreberg@vegvesen.no

www.vegvesen.no **e-post:** firmapost-nord@vegvesen.no

Tenk miljø - spar papir. Trenger du å skrive ut denne e-posten?

Referat fra møte i referansegruppa for besøksstrategi Rago – 25. april 2018

Tilstede:

Inge Ingvaldsen og Hanne Etnestad for Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Gerd Bente Jakobsen for Sørfold kommune

Harald Rundhaug Statskog

Tore Veisetaune Statskog Fjelltjenesten (observatør)

Gisle Sæterhaug Forum for natur og friluftsliv

John Åge Hansen for Fauske & Sørfold JFF

Erling Bakkemo Nordfjord grunneierlag

Brukerundersøkelser:

Hanne Etnestad gjennomgikk resultatene fra brukerundersøkelsen for Rago nasjonalpark.

Undersøkelsen ble gjennomført i 2017. Nina leverte ferdig rapport 1. mars 2018.

Brukerundersøkelsen er et viktig kunnskapsgrunnlag for besøksstrategien, selv om denne i stor grad oppsummerer en del av det vi vet fra før.

Innspill fra referansegruppa:

- Et parti på stien til Litjverrivatn er fremdeles i litt dårlig forfatning. Sees i sammenheng på innspill om slitasje.
- Vanskelig å tyde hva folk egentlig etterspør når det gjelder tilrettelegging. Veldig ulik oppfatning av hva som er tilrettelegging.
- Ønsker mer detaljert kart fremfor «globus»
- Informasjon bør være på tysk – tyskere utgjør den største gruppa, men også andre tysktalende språk.

Utkast til besøksstrategi

Hanne har i forkant av møtet sendt ut et utkast til kunnskapsdelen i besøksstrategien. I møtet ble det også delt ut strategiske grep og mål for besøksstrategien.

Innspill fra referansegruppa:

- Store deler av dokumentet vil naturlig høre hjemme i forvaltningsplan.
- Punkt 1.2.5: Strategiplan for reiselivet i Salten. Bør referere til at det finnes andre reiselivsplaner, som bunner ut i strategiplanen for Salten: Innovasjon Norge sin reise melding, Stortingsmelding og Nordland fylkeskommune har reiselivsstrategier. Kan være et poeng å få med nyansene i de ulike strategiene.
- Savner kart – kommer senere
- For Sørfold kommune er det viktig å engasjere seg i besøksstrategiarbeidet for å ta vare på lokalbefolkninga.
- Viktig å få med den lokale bruken
- Hva er den geografiske avgrensninga for besøksstrategien og hvilke fremtidsscenario og tiltak må man iverksette ved økt bruk? Hva gjør man med 5000 ekstra besøkende?

- Det er startpunktet som får det største trøkket. I dag er det lett å få midler til å bygge nytt, men veldig vanskelig å få ressurser til å drifte infrastrukturen. Hvordan finansierer vi dette? Allerede i dag er det utfordrende å drifte dette.
- Innkreving av parkeringsavgift, mulige løsninger diskutert
- Sjørfold kommune har ingen store reiselivsaktører, og de få små har allerede fullt belegg. Vanskelig å «ta ut potensialet» i mer besøkende. Ser tendens til at bedrifter utenfra kommer og har opplegg i Rago.
- Naivt av nasjonalparkstyret å ikke ønske økning i besøket, når det vil skje uavhengig av hva styret måtte mene. I tillegg har de styrevedtak på at de ønsker bedre skilting (brunskilt) til Rago.
- Ulike mål for ulike scenario eksempel: 2000 besøkende: parkeringsavgift, 3000 besøkende: tilrettelegge bålplasser og utvide parkering.

Tiltaksliste

Hanne presenterte ei foreløpig liste over tiltak

Innspill fra referansegruppa:

- Det er et poeng at man ikke bruker Nordfjorden som navn på det ytterste startpunktet. Andstein kan være et bedre navn. Gerd Bente og Erling får i oppgave å finne et egnet navn.
- Vil fort bli et behov for mer parkering
- Positiv til informasjonspunkt ved Øyra. Øyra Camping gir veldig god muntlig informasjon om Rago, og er Sjørfold kommunes turistinformasjon om Rago.
- Positiv til ny informasjonsbrosjyre – også engelsk og tysk brosjyre
- Utbedre sti opp Nordskaret (endring: bytt ut Nordskarfossen med Nordskaret)
- Mulighet for å tilrettelegge for å se Litlverivassfossen nedenfra – kan det være et aktuelt tiltak? Kombinert med mulighet for padling?
- Vedlikehold av hytter bør også omfatte JFF-hyttene

Andre innspill:

Alle nasjonalparkkommuner bør få informasjon fra Miljødirektoratet uavhengig av medlemskap i foreninga.

Gerd Bente informerte om toalettløsninger som kan være aktuelle for flere av innfallsportene – hun sender over informasjon.

Referent

Inge Ingvaldsen

Fauske kommune
Postboks 93
8201 Fauske

Trondheim, 08.03.2018

Deres ref.:
Mari Hulleberg

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/328

Saksbehandler:
Ann Jori Romundstad

Statlig medvirkning til sikring av Kvalhornet parkering (gnr. 77 bnr. 3) i Fauske kommune som friluftslivsområde for allmennheten

Søknad om støtte til sikring av Kvalhornet parkering i Fauske kommune som friluftslivsområde for allmennheten er innvilget. Det innvilges også støtte til nødvendig tilrettelegging av parkeringsplassen.

Vi viser til kommunes søknad av 19. januar 2018 og fylkeskommunens uttalelse av 20. februar 2018.

Kommunen søker om statlig medvirkning til servituttavtale og nødvendig tilrettelegging, totalt kr 572 880.

Sikring og nødvendig tilrettelegging av Kvalhornet parkering tilfredsstiller de kriteriene som er satt for tildeling av statlige midler.

Miljødirektoratet gir med dette tilsagn om inntil **kr. 293 000,-** inklusive omkostninger til sikring og tilrettelegging av ovennevnte areal til friluftslivsområde for allmennheten. Vi medvirker med 100 % støtte til sikring av arealet, og 50 % støtte til tilrettelegging.

Begrunnelse for tilsagnet

Kvalhornet er et mye brukt utfartsfriluftslivsområde av både lokale innbyggere og tilreisende fra andre kommuner. Området fungerer i dag som utfartsparkering for ulike aktiviteter, spesielt topptur på ski/til beins og nærturer langs strandsonen langs Valnesfjordvatnet. Nordland fylkeskommune anbefaler sikring av området, og viser til at området også er innfallsport til Sjunkehatten nasjonalpark.

Statlige midler til tilrettelegging av sikrede friluftsområder tildeles først og fremst fra fylkeskommunen. I forbindelse med sikring av områder kan direktoratet likevel enkelte ganger medvirke økonomisk til tilrettelegging/opparbeiding/istandsetting som anses nødvendig for at området skal være tilgjengelig for allmennheten. Direktoratets mulighet til å medvirke til denne type tiltak vil være avhengig av budsjettssituasjonen. I denne saken vil etablering av informasjonstavle og opparbeiding av parkeringsplass være en del av den grunnleggende tilretteleggingen som i større grad vil gjøre området tilgjengelig for publikum. Kostnadene ved dette ses som en del av de samlede sikringskostnadene som staten i denne saken kan medvirke til å dekke. Når det gjelder informasjonstavle stilles det vilkår om bruk av grafisk profil for statlig sikrede friluftslivsområder.

Part i avtalen

Fauske kommune blir part i servituttavtalen. Se for øvrig vilkår for utbetaling nedenfor om statens rettighet i avtalen.

Utbetaling

Utbetaling av tilsagnet kan foretas når vi har mottatt følgende:

1. Tinglyst servituttavtale (bruksavtale) på eiendommen som er evigvarende (minimum 40 år). Det må fremgå av avtalen at den ikke kan endres uten samtykke fra staten v/Miljødirektoratet.
Eksempel på servituttavtale kan lastes ned fra direktoratets nettsider <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Annet/Mal-for-servituttavtale/>
2. Grensene for området levert på digital form (for eksempel etter oppmåling), i standard kartformat (SOSI). SOSI-filen skal vise det sikrede friluftslivsområdets ytre grense og ellers være rensket for andre opplysninger (som interne eiendomsgrenser, høydekurver, bygninger osv).
3. Bekreftelse på at tilretteleggingstiltakene er utført, samt et revisorbekreftet regnskap med en oppstilling over de ulike delkostnadene ved tiltakene.
4. En forvaltningsplan som viser planlagte tilretteleggingstiltak i området. Mal for forvaltningsplan er lagt ut på Miljødirektoratets nettsider.

Vi gjør oppmerksom på at tilsagnet vil bli trukket tilbake hvis saken ikke er avsluttet innen 15.08.2020

Det forutsettes at eventuelle nødvendige tillatelser fra offentlig myndighet til å utføre tilretteleggingstiltakene innhentes av tiltakshaver.

Vi ber om at det opprettholdes dialog med Miljødirektoratet under gjennomføring av saken, hvis det oppstår tvil om forutsetningene for tilsagnet kan være endret. Det kan f.eks. gjelde ved endringer av kostnader, vederlag som betales for avtalen, arealstørrelse og annet innhold i servituttavtalen (jf Miljødirektoratets mal for servituttavtaler).

Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen kan iverksette kontroll av om midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene. Vi forutsetter at kostnadene regnskapsføres slik at det er mulig å ta ut et separat regnskap for arbeidene som utføres.

Ved informasjon om og markedsføring av friluftslivsområdet ønsker vi at det vises til den økonomiske støtten som er gitt fra staten ved Miljødirektoratet.

Informasjonstavle

Informasjon er et viktig tilretteleggingstiltak i statlig sikrede friluftslivsområder. For at flere områder skal bli tilrettelagt med informasjonstavler, samt for å sikre at informasjonen om statlig sikrede områder får et enhetlig og gjenkjennelig uttrykk, har Miljødirektoratet utviklet en egen grafisk profil for disse områdene. Malen gjelder enten det er staten, kommunen eller et friluftsråd som blir grunneier/rettighetshaver. Statlig støtte til informasjonstavle er på vilkår om bruk av Miljødirektoratets grafiske profil. Ta kontakt med Miljødirektoratet for nærmere informasjon om malen.

Veiledning om forvaltningen

DN-håndbok nr. 30-2011 "Forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder" viser kommunens ansvar ved sikring av områder ved hjelp av statlig medvirkning, samt ansvar i forhold til drift og tilsyn av disse friluftslivsområdene. Vi gjør oppmerksom på at ansvar for drift blant annet omfatter ansvar for å bekoste normale driftsutgifter som påløper området (f. eks. kommunale avgifter, strøm, eiendomsskatt, utgifter som følge av deltakelse i veilag ol). Det er en forutsetning for tilsagnet at kommunen tar på seg dette ansvaret. Håndboka er publisert på direktoratets nettsider.

Vi forutsetter at eventuell opparbeiding skjer på en naturvennlig måte, jf prinsipper og råd omtalt i DN-håndbok nr. 27-2006 "Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv". Håndboka er publisert på direktoratets nettsider.

Videre forutsettes at naturens mangfold forvaltes i henhold til naturmangfoldlovens formål, forvaltningsmål, prinsipper og aktsomhetsplikt, jf lovens kap 1 og 2.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ann Jori Romundstad
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland   Moloveien 10   8002   Bodø
Nordland fylkeskommune   Fylkeshuset   8048   Bodø

Balvatn reinbeitedistrikt

Trondheim, 22.02.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/1569

Saksbehandler:
Marit Doseth

Avgjørelse i klagesak - tillatelse til lavtflyging med helikopter i verneområder i og ved Saltfjellet i forbindelse med "Operasjon Muskedunder"

Det vises til oversendelse av klage på e-post 22. desember 2017 på Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak hvor det gis tillatelse til lavtflyging og landing med helikopter i Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Láhko nasjonalparker og Gåsvatnan landskapsvernområde.

Miljødirektoratet opprettholder nasjonalparkstyrets vedtak datert 29. september 2017. Direktoratet har ingen opplysninger som tilsier at arbeidsutvalget ikke har overholdt sin utredningsplikt, jf. forvaltningslovens § 17 og naturmangfoldloven § 8. Vedtaket gyldig siden direktoratet ikke kan se at det er gjort noen saksbehandlingsfeil, jf. forvaltningslovens § 41.

Bakgrunn for saken

NRK ved Tom Edvinsen søkte i e-post den 30. august 2017 om tillatelse til lavtflyging med helikopter i Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Láhko nasjonalparker og Gåsvatnan landskapsvernområde i forbindelse med innspilling av en dokumentarserie som skal sendes på TV om aksjonen mot Fykan kraftstasjon i 1942. I Saltfjellet- Svartisen og Junkerdal nasjonalparker søkes det også om å kunne lande. Det skal benyttes ett helikopter fra forsvaret og ett sivilt. Flyvingen antas å kunne gjennomføres i løpet en dag, men det søkes om en dag som back-up i tilfelle dårlig vær og føreforhold.

Arbeidsutvalget i Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet søknaden i møte den 29. september 2017. Styret ga NRK v/Edvinsen tillatelse til lavtflyging i de omsøkte områdene. Tillatelsene ble hjemlet i den generelle dispensasjonsbestemmelsens første ledd, første alternativ. Det ble likedan gitt tillatelse til landing med helikopter på 5 angitte punkter i Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal nasjonalparker. Det ble satt en rekke vilkår til tillatelsene, blant annet at det ikke skal foretas landing dersom det er rein i området og at det skal unngås lavtflyging over flokker med rein.

Klagen

Balvatn reinbeitedistrikt påklagede vedtaket i e-post datert 29. september 2017. Reinbeitedistriktet reagerte på at de ikke ble hørt og ikke fikk uttale seg før vedtaket ble truffet. Det opplyses at

hovedflokken av rein oppholder seg i området rundt Balvatn. Reinen er sårbar i forbindelse med brunst og lavtflyging vil kunne være meget ugunstig. Distriktet uttrykker at dersom de hadde blitt involvert før vedtak ble truffet, ville områdene kunne blitt befart og det kan ha vært aktuelt å eventuelt forslå mindre utsatte alternativer for landing.

Forberedende klagebehandling

Nasjonalparkstyret behandlet klagen i møte den 19. desember 2017.

Det ble vist til at søknaden ble sendt på høring til styrets medlemmer før arbeidsutvalget fattet sitt vedtak. Søknaden ble behandlet som en hastesak da den kom inn seint. Syv av medlemmene sluttet seg til innstillingen, bare Per Thomas Kuhmunen var negativ, han viste til reinens sårbarhet under brunst og ba om at saken ble drøftet med de berørte reinbeitedistriktene. Det ble så i samråd med leder for Saltfjellet reinbeitedistrikt utformet strengere vilkår som også Kuhmunen kunne støtte.

Styret fant ikke at det fremkom nye momenter i klagen og saken ble oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Det ble uttrykt ønske om en prinsipiell avklaring av hvorvidt reinbeitedistriktene skal ha sakene på høring eller om det er tilstrekkelig at sametingsrepresentantene i styret ivaretar deres interesser.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Klageinstansen kan prøve alle sider av en sak, jf. forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Tom Edvinsen har på vegne av NRK søkt om tillatelse til lavtflyging i nasjonalparkene Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal og Láhko og Gåsvatnan landskapsvernområde. Det ble også søkt om fem landinger på ulike steder i Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal nasjonalparker.

Balvatn reinbeitedistrikt påklagde tillatelsen til NRK. Distriktet uttrykte at de etter å ha befart området hadde ønsket å kunne vært med på å velge ut traseer/landingsplasser som er mest skånsomme for reinen.

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er vernet ved kgl.res. 8. september 1989 og formålet med vernet er å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologisk forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull. Videre skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner. Nasjonalparken skal også gi allmenheten muligheten til naturopplevelse i området.

Junkerdal nasjonalpark ble vernet ved kronprinsregents resolusjon den 9. februar 2004 og verneformålet er å bevare et stort og tilnærmet urørt naturområde som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster og kulturminner. Spesielt viktig er det unike plantelivet. Videre er det å stimulere til opplevelse av natur og landskap med få eller ingen inngrep gjennom utøvingen av tradisjonelt og enkelt friluftsliv. Vernet skal sikre ivaretagelse

av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken som er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Láhko nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon den 14. desember 2014 og formålet er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre inngrep. Formålet er videre å ta vare på geologiske landskapsformasjoner herunder det største sammenhengende areal alpin karst i Norge med tilhørende grotter. Videre er formålet å ivareta variasjonsbredden av naturtyper, med viktige lokaliteter av kalksjøer, herunder kransalgesjøer med et nasjonalt kjerneområde for kransalger - arter og genetisk mangfold, inkludert et svært rikt planteliv med en rekke truede og nær truede arter, herunder viktige utpostlokaliteter av de truede fjellplantene grønnlandsstarr og nordlig tinderubloom, samt de truede kransalgeartene kanadaglattkrans og gråkrans. Allmenheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

I Gåsvatnan landskapsvernområde ble vernet ved kgl.res. den 8. september 1989 og formålet å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap herunder Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv og de botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevlfjell. I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Motorferdsel er forbudt i alle de berørte verneområdene og ingen av forskriftene har dispensasjonsbestemmelser som åpner for denne type motorferdsel. Tillatelsen er derfor hjemlet i den generelle dispensasjonsbestemmelsen, jf. naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ.

I og med at tamrein anses som en domestisert art, berøres ikke naturmangfoldet av hvorvidt og i hvilket omfang det skal tas hensyn til reindrifta, jf. naturmangfoldloven § 3 bokstav i). Naturmangfoldloven §§ 8-12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne sak.

I følge verneforskriftene for Láhko og Junkerdal nasjonalparker er bevaring av det samiske naturgrunnlaget omfattet av verneformålet. Dette er ikke tilfelle for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Gåsvatnan landskapsvernområde.

Målene for områdevern skal først og fremst knytte seg til naturverdier, jf. naturmangfoldloven § 33. Flere verneområder har likevel en formålsbestemmelser hvor det heter at bevaring av det samiske naturgrunnlaget omfattes av formålet. Dette innebærer etter direktoratets mening at vernet skal bidra til å ta vare på den natur som samisk næring, herunder reindrifta, er avhengig av. Bestemmelsen skal altså beskytte mot inngrep som kan gjøre skade på naturgrunnlaget. Hensynet til reindriftas interesser skal fortrinnsvis ivaretas i reindrifftsloven, men naturmangfoldloven § 33 er ikke til hinder for at det i et verneområde skal kunne ivaretas andre hensyn enn de som er nevnt der, noe som medfører at samenes næring og kulturelle tilknytning til områdene kan vektlegges i forvaltningen av verneområdet.

Forvaltningen har en sedvanefestet adgang til å stille vilkår i tillatelser, jf. blant annet Rt. 2003 s. 764. Det er likevel ikke lov å stille vilkår dersom det mangler saklig sammenheng mellom tillatelsen og vilkåret, dersom vilkåret er uforholdsmessig tyngende eller vilkåret på annen måte er urimelig. Det kan også være satt begrensninger i lov.

Nasjonalparkstyret har ansett de vilkår som ble satt som tilstrekkelige til å ivareta reindriftas interesser i området. Direktoratet tar ikke stilling til hvorvidt de vilkårene som er satt er lovlige eller hensiktsmessige, jf. forvaltningsloven § 34 tredje ledd første punktum hvor det heter at vedtak ikke kan endres til skade for klageren.

Balvatn reinbeitedistrikt mener de burde vært hørt før det ble fattet vedtak og at de skulle fått vært med på å foreslå landingsplasser.

I følge forvaltningslovens § 17 skal forvaltningsorganet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. Det kan for eksempel være at søknaden er mangelfull og forvaltningen må be om supplerende opplysninger. Hvor store undersøkelser man er forpliktet å foreta vil imidlertid måtte avgjøres konkret. Et optimalt krav til grundighet vil føre til at saken tæres ut og det ofres uforholdsmessig med ressurser på en enkelt sak. Grundigheten må derfor avveies mot hensynet til rask saksbehandling og en forsvarlig bruk av ressursene. Kunnskap om naturverdiene og effekten det omsøkte tiltaket vil ha på disse må være endel av beslutningsgrunnet, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er ingen holdepunkt for at forvaltningsmyndigheten hadde manglende opplysninger om den helikopterkjøring- og landing som skulle finne sted da søknaden ble behandlet. Heller ikke foreligger det opplysninger om kjennskap til naturmiljøet og verneverdiene i de aktuelle områdene. Det er derfor etter direktoratets mening ikke grunnlag for å hevde at forvaltningsmyndigheten ikke har overholdt sin utredningsplikt jf. forvaltningslovens § 17 og naturmangfoldloven § 8. Manglende utredning kan medføre at vedtak blir ugyldig i medhold av forvaltningslovens § 41, men det er ikke tilfelle i foreliggende sak.

Direktoratet er av den oppfatning at det kan være god forvaltningsskikk å innhente opplysninger fra berørte brukergrupper i den grad dette er mulig og ikke for tidkrevende før vedtak fattes, særlig i de tilfeller hvor det beror på forvaltningens skjønn om en tillatelse skal gis eller ikke. Det foreligger imidlertid ikke noen plikt til dette hvor saken ellers er godt nok opplyst og hensynet til en rask og effektiv saksbehandling må tillegges stor vekt. Etter direktoratets vurdering er dialog mellom forvaltningsmyndigheten og involverte brukergrupper viktig for å få til en god forvaltning av verneområdene.

Vedtak:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak datert 29. september 2017 stadfestes. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Moloveien 10 8002 Bodø

Fylkesmannen i Nordland

Moloveien 10 8002 Bodø

NRK v/ Tom Edvindsen

Naturvernforbundet i Nordland

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ola

Lønsdal 8255 RØKLAND

Oskal

Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Moloveien 10
8002 BODØ

Trondheim, 12.04.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/3714

Saksbehandler:
Marit Doseth

Avgjørelse i klagesak - søknad om dispensasjon til etablering av gangvei/platt i Láhko nasjonalpark

Det vises til oversendelse datert den 12. mars 2018 av klage fra Glomfjord Jeger- og Fiskerforening på vedtak hvor søknad om bygging av platting/gangsti mellom hytte og uthus/utedo ved Fiskvann i Láhko nasjonalpark avslås.

Miljødirektoratet opprettholder nasjonalparkstyrets vedtak av 19. desember 2017. Det er lagt avgjørende vekt på vedtakets mulige presedensvirkning.

Bakgrunn for saken

Den 2. november 2017 søkte Glomfjord Jeger- og Fiskerforening om tillatelse til en gangvei mellom hytte og uthus/utedo ved Fiskvann i Láhko nasjonalpark. Foreningen var ikke oppmerksom på søknadsplikten og plattingen/gangveien er derfor allerede etablert opplyses det. Gangveien er 13,5 meter lang og 0,5 meter bred og er i impregnert materiale for å minske slitasjen på terrenget mellom hytta og uthuset/utedoen.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet søknaden i møte den 19. desember 2017. Søknaden ble avslått i tråd med forvalters innstilling og det ble også stilt krav om retting i medhold av naturmangfoldloven § 69. Det ble vist til at all vegetasjonen under plattingen var borte og at det var fylt på sand. Styret vektla mulige presedensvirkning av en tillatelse og ønsket om å forhindre en bit for bit utvikling. Styret ga signaler om at muligheter for å legge steinheller vil bli vurdert.

Klagen

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening påklagde nasjonalparkstyrets vedtak i brev datert 12. januar 2018. I klagen vises det til at foreningen mener at vilkårene for å kunne benytte naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er oppfylt. Det vises også til at gangveien ble etablert for å forhindre slitasje på terrenget, da hytta benyttes mye og stien mellom hytta og utedoen/uthuset ble bredere og bredere som resultat av mye tråkk.

Foreningen stusset også over at styret avslår å bruke treplatting som gangvei, men at det isteden åpnes for at det benyttes steinheller som har større skadepotensiale på vegetasjonen.

Det vises også til opprettelsen av flere naturstier som er foretatt etter etableringen av nasjonalparken, blant annet har Den Norske Turistforening merket en sti som går fra Fellvasstua til parkeringsplassen Navnløsvann. Disse inngrepene har langt større omfang og er mer til skade enn plattingen ifølge klagen.

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening mener en slik detaljhåndtering av regelverket ikke er formålstjenlig og er et overtramp mot foreningen som har forvaltet området slik at det i dag er fisk i fiskevannene. De ti eksisterende hyttene vil vanskelig kunne være en trussel mot vernet.

Forberedende klagebehandling

Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte den 5. mars 2018. Begrunnelsen for avslaget på søknaden om platting/gangsti var mulighetene for at vedtaket skulle skape presedens ifølge styret. Forslaget om alternativ bruk av steinheller var for å avhjelpe foreningens problemer med søle og gjørme.

Styret kunne ikke se at klagen inneholdt noen nye opplysninger og saken ble sendt til Miljødirektoratet til endelig behandling.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Klageinstansen kan prøve alle sider av en sak, jf. forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Glomfjord Jeger- og Fiskerforening har klaget over nasjonalparkstyrets manglende tillatelse til gangvei mellom hytte og uthus/utedo ved Fiskvann. Plattingen i impregnert tre mellom bygningene er allerede etablert.

Klagen behandles etter verneforskrift for Láhko nasjonalpark fastsatt ved kgl.res 14. desember 2012 nr. 1314 og naturmangfoldloven § 48.

En eventuell dispensasjon må hjemles i verneforskriftens § 4 jf. naturmangfoldloven § 48. Det kan bare gis tillatelse til den etablerte gangsti/platting dersom denne ikke er i strid med verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Selv om vilkårene for å gi dispensasjon etter denne bestemmelsen foreligger, står nasjonalparkstyret fritt til om de vil velge å gi dispensasjon til tiltaket. Det foreligger ikke noen godkjent forvaltningsplan for nasjonalparken.

Verneformålet for Láhko nasjonalpark er blant annet å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep jf. verneforskriften § 1.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, jf. verneforskriftens § 3 pkt. 1.1.

Det foreligger ingen dispensasjonsbestemmelser for omsøkte type inngrep. Søknaden vurderes derfor etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen, jf. verneforskriftens § 4 jf. naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. I følge denne bestemmelsen kan

forvaltningen gjøre unntak fra verneforskriften dersom det omsøkte tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Også naturmangfoldloven §§ 8-12 kommer til anvendelse, jf. § 7. Det vises til nasjonalparkstyrets vurdering av prinsippene.

Glomfjord Jeger- og Fiskeforening søker om tillatelse til den allerede etablerte plattingen/gangstien i impregnert tremateriale mellom hytta og utedoen/uthuset. Plattingen er på tilsammen 7 m². Det er forbud mot denne typen inngrep i nasjonalparken, jf. verneforskriftas § 3 pkt.1.1. så en eventuell dispensasjon må hjemles i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. Ifølge denne bestemmelsen kan det bare gis dispensasjon dersom det omsøkte tiltaket ikke er i strid med verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Styret mener at vilkårene for å gi dispensasjon etter denne bestemmelsen ikke foreligger, da en tillatelse kan medføre en utvikling med byggeaktivitet som ikke er ønsket i nasjonalparken og som vil være i strid med verneformålet.

Miljødirektoratet vil bemerke at vi ut i fra sakens dokumenter forstår det slik at det er snakk om en platting på 7 m² og dermed et relativt lite tiltak isolert sett. Plattingen ligger mellom bygningene på eiendommen, i et område hvor det altså allerede eksisterer inngrep. Det finnes ikke vegetasjon på området hvor plattingen er etablert og det er fylt på sand på området.

Hvorvidt etablering av plattingen isolert sett er i strid med formålet om å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster som er uten tyngre naturinngrep jf. verneforskriften § 1 er usikkert, men det er forvaltningens oppgave å forhindre en bit for bit utvikling som på sikt vil kunne bygge ned nasjonalparken eller deler av denne. Og selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, skal forvaltningsmyndigheten likevel foreta en skjønnsmessig vurdering av om tiltaket bør tillates der fordelene for tiltakshaver veies opp mot eventuelle ulemper for naturmangfoldet. Det følger av dette at tiltakshaver ikke har krav på å få dispensasjon selv om tiltaket ikke strider mot formålet med vernevedtaket og heller ikke påvirker verneverdiene.

Retningslinjer fastsatt i forvaltningsplan vil tillegges betydelig vekt ved skjønnsvavgjørelser. Det foreligger ikke en godkjent forvaltningsplan for Láhko nasjonalpark. Det omsøkte tiltaket vil imidlertid være i strid med de retningslinjer for maksimal bebyggelse på eiendom som er foreslått i det utkastet til forvaltningsplan som foreligger.

Miljødirektoratet legger til grunn at nasjonalparkstyret hadde hjemmel etter naturmangfoldloven § 48 første ledd til å avslå søknaden om platting/gangsti i foreliggende tilfelle. Hensynet til vedtakets mulige presedensvirkning er relevant, relativt små inngrep i nasjonalparken bør avslås dersom det er fare for at en tillatelse kan medføre en utvikling hvor verneområdet gradvis blir bygget ned. Miljødirektoratet finner ikke grunnlag for å overprøve nasjonalparkstyret på dette.

Når det gjelder klagers påstand om at det er tillatt etablering av flere naturstier med større skadepotensiale etter at nasjonalparken ble etablert, så har Miljødirektoratet ikke kjennskap til

dette og heller ikke hvilke inngrep som det eventuelt er gitt tillatelse til og om disse har skapt mulige presedenser. Direktoratet har derfor ingen merknader til dette.

På bakgrunn av ovennevnte fattes følgende

vedtak:

Miljødirektoratet tar ikke klagen fra Glomfjord Jeger- og Fiskeforening til følge og Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak datert 19. desember 2017 stadfestes. Klagen er med dette endelig avgjort og vedtaket kan ikke påklages.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland
Glomfjord Jeger- og fiskeforening
Naturvernforbundet i Nordland

Moloveien 10   8002   Bodø
Glomfjord   8160   GLOMFJORD

Fra: Ingvaldsen, Inge Sollund[fmnoiin@fylkesmannen.no]

Dato: 25.04.2018 10:37:00

Til: Jan Normann Nilsen - Statskog (Leder); Asgeir Jordbru - grunneier; 'orjan.sletten@vhss.no'; 'tor.egil.kvalnes@bodo.kommune.no'; 'trond@amoan.no'; 'tgfolvik@gmail.com'; 'john.hansen@bodo.kommune.no'; 'gbj@sorfold.kommune.no'; 'gunnar.myrstad@fauske.kommune.no'; Jan Wasmuth - adm. Bodø kommune; Berit Irgens; 'vallejarlen@gmail.com'; 'styreleder@tverlandsmarkasvenner.no'; 'Andre@albmi.no'; 'ann-kristin@visitbodo.com'; 'roger@nordnorge.com'; Mats Jonas Pavall ; Gisle Sæterhaug - FNF; 'eg-krist@online.no'; Kai-Erik Frantzen Breivoll ; 'Bjørn Godal'; Kari Nystad Rusaanes; 'trude.gleinsvaag@sorfold.kommune.no'

Kopi: Skansen, Ronny; 'Lars Kr. H. Evjenth'; Astrid Tove Olsen; Sverre Hagen; 'tve@statskog.no'; Waage, Geir (leder); Inga-Lill Sundset ; Kjell Magne Johansen

Tittel: Invitasjon til å delta i referansegruppe besøksstrategi Sjunkehatten

---

Hei alle sammen!

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har startet et arbeid med å lage besøksstrategier for alle de fem nasjonalparkene styret forvalter.

I styresak 4/2017 ble prosjektplaner/fremdriftsplaner for arbeidet med besøksstrategier vedtatt (se vedlegg). I prosjektplanene ble det bestemt at det skulle nedsettes ei referansegruppe for arbeidet med strategien.

Dere inviteres til å delta i referansegruppa for arbeidet sammen med:

Statskog

Øvre Valnesfjord grunneierlag

Valnesfjord helsesportsenter

Vatnlia leirskole

Røsvik skole

Røsvik båtforening

Bodø jeger- og fiskeforening

Fauske- og Sørfold jeger- og fiskeforening

Sørfold kommune

Fauske kommune

Bodø kommune

Bodø og omegn turistforening

Bodø markens venner

Tverlandmarkens venner

Reiselivsaktør i nasjonalparken, v Albmi adventures

Visit Bodø/Salten

Nordnorsk reiseliv

Forum for natur- og friluftsliv

Doukta reinbeitedistrikt

Fauske og Sørfold saueholdsforening

Nordland fylkeskommune

Salten friluftsråd

Besøksenter nasjonalpark Nordland

Mandat: Gi innspill og bidra til faglig lokal forvaltning

Er det noen dere mener bør inviteres til å sitte i referansegruppa som ikke står nevnt over?

Vedlagt ligger prosjektplanen for arbeidet med besøksstrategi for Sjunkehatten nasjonalpark. Denne gir utfyllende informasjon om besøksstrategien og arbeidet med denne. Håper alle tar seg tid til å lese denne før vi skal ha det første møtet i referansegruppa.

Besøksstrategiarbeidet for Sjunkehatten vil skje uavhengig av fremdrifta i fylkesdelsplan-prosjektet Sjunke-Misten. Disse to parallelle arbeidene må ikke forveksles. De vil gå litt inn i hverandre, og omhandle en del av de samme tingene, men det er to uavhengige prosesser. En del av arbeidet med å iverksette tiltak i fylkesdelsplanen vil være avhengig av at besøksstrategien for Sjunkehatten er på plass.

Referansegruppa blir et stort fora, så det vil bli vanskelig for å få alle møtene til å klaffe for alle. Dersom dere ikke kan delta selv, kan dere sende stedfortreder. Det viktigste er å få med flest mulig av aktørene i og rundt

Sjunkhatten. Det vil være umulig å fange opp og inkludere alle, så håper at dere også kan ha noen generelle tanker om besøksforvaltninga av Sjunkhatten. Jeg foreslår at møtene avholdes på ettermiddagstid med tanke på alle de frivillige organisasjonene som vi ønsker skal delta i referansegruppa. Møtet blir avholdt den dagen flest har mulighet, uavhengig av hvem dere representerer. Dersom du og din organisasjon ikke har mulighet, så fortvil ikke, dette er kun et innledende møte og det vil bli flere møter i referansegruppa. Dersom noen er fraværende på det første møtet, vil dette bli tatt hensyn til ved senere møter.

Følg link: <https://doodle.com/poll/qwanfcw8vbhxuzpc> kryss av datoer som passer for deg/din organisasjon med utgangspunkt i at **møtet avholdes kl. 18:00 på Fauske Hotell. Svarfrist: innen 6. mai.**

Jeg kommer tilbake med endelig møtedato og dagsorden 7. mai. Alle vil få dagorden før samt ferdig referat etter møtet.

Hvis noen av dere IKKE ønsker å sitte i referansegruppa ønsker jeg at dere gir beskjed, slik at jeg kan stryke dere av lista. Dere vil da følgelig ikke få program eller referat fra dette eller fremtidige møter i referansegruppa for besøksstrategiarbeidet i og rundt Sjunkhatten nasjonalpark.

Håper også at dere som står som kopimottakere kan delta på møtet som prosjekteier og styringsgruppe, samt prosjektmedarbeidere. Spesielt på dette første innledende møtet. Kryss av i Doodle-linken dere også 😊

Med vennlig hilsen

Inge Sollund Ingvaldsen

Nasjonalparkforvalter

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Telefon: 75 54 79 81

www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	22/2018	08.06.2018

Ansvarsområdet og ressurstilgangen til Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar orienteringen til etterretning.

For å kunne utøve vårt forvaltningsansvar på en faglig trygg og differensiert måte kan det synes som om Midtre Nordland nasjonalparkstyre har behov for økte ressurser i sekretariatet. Når/dersom vi får tilbud om ytterligere forvaltningsområder må Miljødirektoratet utfordres på ressursituasjonen til vårt sekretariat.

Dessuten bør oppsynet i vårt område styrkes med minimum en hel stilling i regi av Statens naturoppsyn.

Videre bør det foretas en vurdering av om det er hensiktsmessig (økonomisk og faglig) å ha et stort felles styre for så mange og geografisk adskilte områder.

Bakgrunn

På AU møte 15.02.2018 ble sekretariatet bedt om å forberede en styresak som skulle inneholde en historisk tidslinje for utviklingen av nasjonalparkstyrets sitt sekretariat, utvidelse av ansvarsområder over tid og oppfølging/ manglende oppfølging av tidligere forbehold og vedtak.

Styret skal også vurdere om det er aktuelt å ta initiativ til et møte med Departementet, og hvilke personer som bør inviteres med for å få tyngde og fokus på saken.

HISTORISK UTVIKLING AV MIDTRE NORDLAND NASJONALPARKSTYRE

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert 2010 som landets første nasjonalparkstyre

Ved etableringa fikk Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvaltningsansvar for følgende områder:

- Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark (1850 Km²)
- Saltfjellet landskapsvernområde (580 Km²)
- Gåsvatnan landskapsvernområde (120 Km²)
- Storlia naturreservat (23.5 Km²)
- Junkerdal nasjonalpark (682 Km²)
- Sjunghatten nasjonalpark (418 Km²)
- Rago nasjonalpark (171 Km²)

Ved etableringa ble det ansatt 3 nasjonalparkforvaltere (HET, RS og Ole Petter Rundhaug).

Da Lahko nasjonalpark (188 Km²) ble etablert ble forvaltningsmyndigheten for denne nasjonalparken lagt til Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Sekretariatet ble da utvidet med en stillingshjemmel.

I forbindelse med at koordinator (OPR) sluttet ble det også etablert en funksjon som sekretariatsleder (IIN).

01.10.2015 fikk Norland nasjonalparkstyre tilbud om å overta forvaltningsansvaret for:

- * Blakkådalen naturreservat (3200 da)
- * Senska-Stødi naturreservat (13.000 da)
- * Dypen naturreservat (6855 da)
- * Junkerdalsura naturreservat 13.725 da)
- * Stor-Graddis naturreservat (4600 da)
- * Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat (14.486)

Dette takket nasjonalparkstyret ja til, men de ønsket at det ble stilt til disposisjon skjøtselsmidler for Junkerdalsura nr. og Langvassdalen- Ruffedalen nr. slik at trusselnivået for disse områdene kunne ble endret fra truet til ikke truet. Det ble aldri stilt noen krav til økte stillingsressurser. Begge disse prosjektene er svært ressurskrevende i form av forvalternes arbeidstid.

Oppsynet med våre områder har vært fulgt opp av Fjelltjenesten i Nordland som et tjenestekjøp fra Statens naturoppsyn

«NYE SALTFJELLET» OG RESSURSSITUASJONEN I FORVALTNINGEN (sekretariatet og oppsynet).

I løpet av 2018 kan vi forvente at vi får en henvendelse fra Miljødirektoratet om at følgende områder (nye områder og utvidelser) kan tillegges Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

- Melfjorden landskapsvernområde (16 Km²)
- Fisktjønnan naturreservat (275 da)
- Utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark (nå 2200 Km²)

- Utvidelse av Gåsvatnan landskapsvernområde (nå 120 Km²)
- Utvidelse av Blakkådalen naturreservat (nå 22 Km²)

På sikt vurderes det som naturlig at forvaltningsmyndigheten for «Nordfjorden Marine Verneområde» blir tillagt Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Vurdering av ressursituasjonen og kompetansen for sekretariatet og for oppsynet.

For å sikre en god lokal, helhetlig og differensiert forvaltning ser vi det som hensiktsmessig at Midtre Nordland nasjonalparkstyre tillegges forvaltningsansvaret for alle disse nye områdene.

Dette innebærer at arealet som forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre øker til 2000- 2500 km². Dessuten øker antallet forskrifter/områder med tre (Melfjorden landskapsvernområde, Fisktjønna naturreservat og Nordfjorden marine verneområde).

Sammenligning med andre nasjonalparkstyrene

I Nordland er følgende nasjonalparkstyrene etablert:

Møysalen nasjonalparkstyre
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Vega verneområdestyre
Børgefjell nasjonalparkstyre

Alle disse styrene har ansatt en forvalter.

Da Midtre Nordland nasjonalparkstyre ble etablert var tanken at man skulle få et felles styre for alle nasjonalparkene i Midtre Nordland sitt område. Dette for å få økt kompetanse og mer effektiv nasjonalparkforvaltning og gi et faglig bidrag til utviklingen av knutepunktet.

Senere har vi også overtatt ansvaret for mange naturreservat. Noen av disse områdene er svært krevende da de ble overført fra Fylkesmannen med trua verneformål.

Ved bestillingsdialogen for 2017 og 2018 ble det stilt økonomiske midler til disposisjon for skjøtselstiltak å ivareta verneformålet for disse, men det har ikke medført økt bemanning.

Nasjonalparkstyrene med flere forvaltere

Forollhogna nasjonalparkstyre og Reinheimen nasjonalparkstyre (som det er naturlig for oss å sammenligne oss med) har ansatt to forvaltere hver.

Forollhogna nasjonalparkstyre forvalter en nasjonalpark (1060 km²), 8 landskapsvernområder (425 km²) og ett naturreservat (5,4 km²).

Reinheimen nasjonalparkstyre forvalter en nasjonalpark (197 km²), 6 landskapsvernområder (435 km²) og ett naturreservat (0.6 km²).

Midtre Nordland nasjonalparkstyre vil når prosessen med revidering og utvidelse av «Verneområdene på Saltfjellet» er avslutta forvalte 5 nasjonalparker, 3 landskapsvernområder, 6 naturreservat og ett Marint verneområde (?? Km²)

Vurdering av arbeidsmengden til et nasjonalparkstyre er svært krevende. Foruten areal og antall forskrifter er aktuelle variable:

- Miljøstatus da områdene ble overført fra Fylkesmannen til nasjonalparkstyre.
- Antall dispensasjonssøknader.
- Antall hytter/setre i områdene.
- Antall besøkende i områdene.
- Verneverdier (forekomst av trua arter og trua naturtyper).
- Status forvaltningsplaner/besøksstrategier.

Det er svært vanskelig å foreta en sammenligning nasjonalparkstyrene imellom og her bør Miljødirektoratet utfordres. Dette kan gjøres i forbindelse med eventuelt tilbud om utvidet forvaltningsareal.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Verneforskrift for Rago nasjonalpark

Verneforskrift for Junkerdal nasjonalpark

Verneforskrift for Sjunkhatten nasjonalpark

Verneforskrift for Lahko nasjonalpark

Verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde

Verneforskrift for Gåsvatnan landskapsvernområde

Verneforskrift for Melfjorden landskapsvernområde

Verneforskrift for Semska-Stødi naturreservat

Verneforskrift for Junkerdalsura naturreservat

Verneforskrift for Dypen naturreservat

Verneforskrift for Stor Graddis naturreservat

Verneforskrift for langvassdalen-Ruffedalen naturreservat

Verneforskrift for Blakkådalen naturreservat

Verneforskrift for Fisktjønnan naturreservat

Verneforskrift for foreslåtte Nordfjorden marine verneområde

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	23/2018	08.06.2018

Budsjettdisponering - omprioritering av styrets driftsmidler

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret tar budsjettreguleringa til orientering. Det gjøres ingen endringer i budsjett utover at økte møteutgifter hentes inn av fravær/kortere styremøter (honorarer).

Midtre Nordland nasjonalparkstyret prioriterer å benytte 150 000,- til kartlegging av husvære i Saltfjellet. Øvrige 50 000,- står udisponert, og kan benyttes til medvirkningsprosesser og som en eventuell buffer i tilfelle det oppstår uforutsette utgifter i forbindelse med befaringsene.

Bakgrunn

I styresak 52/2017 vedtok Midtre Nordland nasjonalparkstyret budsjett for drift av styret i 2018. Det ble søkt Miljødirektoratet om 720 000,- til drift av styret. I samme styresak vedtok styret å søke om 640 000,- til gjennomføring av kartlegging og medvirkningsprosesser i forbindelse med besøksstrategi og forvaltningsplanarbeid.

Midtre Nordland nasjonalparkstyret fikk det som var omsøkt til drift av styret 720 000,-, men kun 200 000,- til kartlegginger og medvirkningsprosesser. Dette ble styret orientert om i styresak 5/2018.

I AU møtet 15. februar ble befaringer for nasjonalparkstyret i 2018 bestemt. De to vedtatte befaringsene vil ha en større kostnadsramme enn det som er budsjettert. I AU-møtet 21. mars 2018 vedtok AU at det skulle skrives sak til førstkommende styremøte hvor det skulle gjøres en budsjettregulering. Sekretariatet skulle basere dette på eksakte prisestimat på befaringsene. I dette møtet vedtok AU at det skulle benyttes 150 000,- av de 200 000,- til kartlegging av husvære i verneområdene på Saltfjellet.

Vurdering

Årets befaringer blir dyrere enn det som ligger inne i budsjettet. Til sammen er det budsjettet med 120 000,- i møteutgifter, dette inkluderer mat, overnatting, befaringer. Bruk av helikopter på befaringa til «Nye-Saltfjellet-Svartisen» vil komme på rundt 50 000,- og bruk av båter inn i Sjunkehatten nasjonalpark vil komme på 16 000,-.

Sist vi benyttet Meyergården hotell til styremøtet kom prislappen på 37 826,-. Fauske hotell blir billigere da det er færre som trenger overnatting. I fjor kom prisen på 19 230,-. Sist styret benyttet Lønsdal hotell ble prisen 27 319,-. Det er nærliggende å tro at vi havner på rundt samme pris i år. Med leie av båter, helikopter, møtelokaler på Meyergården, Fauske og Lønsdal hotell vil totale møteutgifter komme på ca. 150 000,- i 2018. Dette er 30 000 mer enn budsjettet.

I budsjettet for 2018 ligger det inne at alle styremedlemmene skal delta på alle møtene, og at møtene har en varighet på 6 timer. Styremøtet i mars varte i 4,5 time og hadde to forfall. Dette betyr en «innsparing» i forhold til budsjett på 17 550,-. Ut fra at dette kun var første av i alt fire styremøter er det sannsynlig å anta at denne innsparinga vil bli større utover året. Sekretariatet ser ingen dramattikk i at møteutgiftene blir såpass høye på grunn av dyrere befaringer enn tidligere, da dette hentes inn av kortere møter med noen forfall.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre fikk kun 200 000,- til kartlegging og medvirkningsprosesser. I AU-møtet 21. mars ble det vedtatt at 150 000,- skulle settes av til kartlegging av husvære i Saltfjellet. Dette med bakgrunn i at Fjelltjenesten ønsket en rask avklaring med tanke på å benytte snøskutere i oppdraget. Det ble derimot tidlig dårlige kjøreforhold i fjellet og oppdraget er ikke igangsatt. Det er likevel høyt prioritert å få gjort denne kartlegginga så snart som mulig.

På Au-møte 28. mai kom arbeidsutvalget med en anbefaling om resterende 50 000,- står udisponert, og kan benyttes til medvirkningsprosesser og eventuelle uforutsette utgifter som måtte oppstå i forbindelse med befaringene. Dette vil fungere som en buffer mot andre overskridelser. Det kan gjøres en ny vurdering etter befaringa i september, om disse midlene skal benyttes på de øvrige kartleggingene som ble omsøkt i styresak 52/2017.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	24/2018	08.06.2018

MIDNOR - Søknad om dispensasjon for motorisert transport (helikopterflyging) - Saltfjellet landskapsvernområde - Eltel Networks AS

Forslag til vedtak

Eltel Networks, ved Thomas E. Langset gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Saltfjellet landskapsvernområde. Dispensasjonen gjelder for bruk av helikopter for frakt av materiell fra brøytestasjonen på Sørrelva til mobilmasta på Sørrelva.

Dispensasjonen gir på følgende vilkår:

- Den gjelder for en dag (fritt antall turer) i perioden siste halvdel av mai og for juni 2018.
- Før dispensasjonen nyttes skal det gis melding til Fjelltjenesten i Nordland ved Kristian Sivertsen (tlf. 988 43329) som er ansvarlig for oppsynet med verneområdet og til Saltfjellet reinbeitedistrikt ved Per Ole Oskal (tlf. 416 34422).
- Dersom det er rein i området skal det vises særlig hensyn til denne.

Bakgrunn

Ved e-post av 08.05.2018 søker Eltel Networks om tillatelse til å frakte materiell med helikopter på Saltfjellet.

Materiellet skal brukes i forbindelse med utbygging av 4G mobildekning for Telenor. Materiellet skal flys fra Sørrelva brøytestasjon, og i luftlinje til Sørrelva mobilsender.

Helikopteret vil ikke lande ved mobilsenderen. Materiellet flys i bagger under helikopteret og slippes ned med line.

Eltel er kjent med at det angivelig skal foregå flytting av rein i området.

På bakgrunn av informasjon i søknaden om at det angivelig skulle foregå flytting av rein i området tilskrev (e-post av 09.05. 2018) Midtre Nordland nasjonalparkstyre Saltfjellet reinbeitedistrikt om det var spesielle forhold som vi måtte ta hensyn til i forbindelse med behandlingen av søknaden.

TILBAKEMELDING:

Pr 29.05.2018 har nasjonalparkstyret ikke mottatt noen tilbakemelding på denne henvendelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet landskapsvernområde ble etablert 8. september 1989.

Formålet med Saltfjellet landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert natur- og kulturlandskap.

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Innen landskapsvernområdet er motorferdsel til lands og til vanns, herunder landing med luftfartøy og lavtflyging er ikke tillatt. Med landing menes her også henting og bringing av passasjerer og gods selv om landing i egentlig forstand ikke skjer.

Forskriften har ingen relevante spesifiserte unntaksbestemmelser. Søknaden må derfor vurderes i forhold til § 48 i naturmangfoldloven som lyder:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

Saltfjellet landskapsvernområdet forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Vurdering

Verneverdier og verneformål er godt kjent i Saltfjellet landskapsvernområde. Området på østsida av E6 over Saltfjellet har gode forekomster av fjellrev og andre høgfjellsarter som jerv, temmincksnipe, boltit og fjæreplytt. Området har dessuten en rekke samiske kulturminner.

I nordenden av landskapsvernområde krysser en T-merket turiststi «Nordlandsruta» (Skaiti over til Lønsdal og opp Steindalen) gjennom området.

De viktigste områdene med rikt biologisk mangfold blir ikke berørt av omsøkte tiltak.

Konklusjon

Dispensasjon gis da omsøkte tiltak ikke vil være i strid med verneformålet og det vil heller ikke påvirke verneverdier nevneverdig.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:			
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Eltel Networks	Koksverkgata 6	8624	Mo i Rana
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Naturvernforbundet i Nordland			
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal	8255	RØKLAND
Statskog	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Jim Kristensen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Kristian Sivertsen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet landskapsvernområde.

Naturmangfoldloven.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter. Veileder M106-2014. Miljødirektoratet.

Arkivsaksnr: 2018/3012-0

Saksbehandler: Gunnar Rofstad

Dato: 03.05.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	25/2018	08.06.2018

Kjøresporet til Jarbrufjell gård, Gåsvatnan landskapsvernområde. Videre oppfølging etter kartlegging sommeren 2016.

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyret tar mottatt rapport til orientering.

For videre oppfølging er det ønskelig at Fjelltjenesten i Nordland utarbeider et kostnadsoverslag for de foreslåtte tiltaka. Det er viktig at man her handler proaktivt slik at veien fortsatt skal kunne benyttet ved tilsyn med husdyr (sau) og i forbindelse med transport av elgslakt.

Det er ønskelig at disse tiltakene blir gjennomført i 2019.

Bakgrunn

Midtre Nordland nasjonalparkstyret ønsket i 2016 å kartlegge om kjøresporet inn til Jarbrufjell gård var forenelig med verneformålet og verneverdiene i Gåsvatnan landskapsvernområde.

Gjennom bestillingsdialogen for 2017 ble det gitt økonomiske midler til dette fra Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret ønsket at en godt kompetent og uhildet aktør skulle gjøre denne vurderingen. Miljøfaglig utredning ble engasjert til dette oppdraget.

Rapport fra arbeidet foreligger nå og i rapporten foreslås en del tiltak for å redusere belastningen på miljøet og for å redusere faren for økt skadeomfang ved framtidig bruk

Konklusjoner i rapporten

Vi påviste enkelte naturverdier langs kjøresporstasjonen som ble befart, men ikke spesielt store. Dette omfattet i første rekke en viktig kalkskog og ei lokalt viktig rikmyr. Bruken av motoriserte kjøretøy opp til Jarbrufjell gård har gitt litt påvirkning på naturmiljøet på strekningen, men i hovedsak konsentrert til ett kjørespor. Et par mindre unntak ble funnet.

Det var gravd ei lita grøft vest for Tverrlimyra (innenfor lokalitet 1), og noen steder har kjøretraséen blitt utvidet eller delvis kjørt i stykker som at gjørmehull har oppstått. Samlet vurderes nåværende skader på naturverdiene å være små og de ser hittil ikke ut til å ha vært i konflikt med verneformålet.

Vi har identifisert flere punkter på traséen der det er mulig å sette inn enkle tiltak for å redusere nåværende belastning på miljøet, og ikke minst redusere faren for at skadeomfanget øker som følge av framtidig bruk. Dette gjelder tetting av grøfta i myra og steinsetting av partier av kjøretraséen, samt enkelte steder plassering av større steiner for å unngå kjøring utenfor anbefalt trasé.

For øvrig bør en unngå hogst av middelaldrende og eldre trær langs traséen, både av hensyn til arter som kan leve direkte på greiner og stammer og av hensyn til eventuelle mykorrhiza-sopp som lever i samliv med røttene.

På fastmark (skog, eng) kan det forekomme en del krevende arter som er konkurransesvake og/eller foretrekker et ganske glissent feltsjikt med tynt eller manglende humuslag. For disse vil svak til moderat slitasje på vegetasjonen kunne være positivt.

Parter i saken:

Lars Monsen	Nordre Liverud vei 131	1816	SKIPTVET
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Statskog Fjelltjenesten avd. Fauske	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Tore Bjørnstad	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Arkivsaksnr: 2013/7487-0

Saksbehandler: Gunnar Rofstad

Dato: 29.05.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	26/2018	08.06.2018

Status for arbeidet med "brunskilting av våre nasjonalparker"

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar møtereferatet til orientering.

Når de forskjellige besøksstrategiene er vedtatt må de følges opp ved at det utarbeides informasjonstavler og annen infrastruktur på innfallsportene og det må avklares hvem som er ansvarlig for drifta av de forskjellige tiltaka. Driftsutgifter som skal dekkes av andre enn Midtre Nordland nasjonalparkstyre må fremgå av besøksstrategiene.

Bakgrunn

22.03.2018 hadde sekretariatet til Midtre Nordland nasjonalparkstyre et slutt møte med Statens Vegvesen om prosjekt «Brunskilting av våre nasjonalparker».

Referatet fra dette møtet er vedlagt. Det er godkjent av SVV.

Vurdering

Statens vegvesen er positive til skilting, men de er avhengige av finansiering før skilt kan sette opp. Dessuten må innfallsportene få på plass informasjonstavler og evt. annen infrastruktur slik at de har noe å vise til.

Dersom Midtre Nordland nasjonalparkstyre ønsker annen brunskilting må de arbeide politisk for å få endret retningslinjene til SVV.

Møte med Statens Vegvesen: Brunskilting i tilknytning til nasjonalparkene som forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Deltagere: Sissel Tverli, Statens Vegvesen
Ronny Skansen, sekretariatet Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Hanne Etnestad, sekretariatet Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Gunnar Rofstad, sekretariatet Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Inge Ingvaldsen, sekretariatet Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Sted: Statens Vegvesen sine lokaler i Bodø, 22/3-2018

Rago np:

- Enighet om at det settes opp brunskilt som viser til Lakshola/Grustaket i Nordfjorden. Dette tas inn som et eget prosjekt i forbindelse med ny E6.

Junkerdal np:

- Ønske fra nasjonalparkforvaltninga om at det settes opp brunskilt ved E6 på Storjord og ved Røklund, men det vurderes av Statens Vegvesen som uaktuelt.
- Enighet om at det kan settes opp skilt ved RV 77 ved Graddis og ved kryss Evenesdal /Vassbotten.
- SVV vurderer om det skal settes opp skilt ved Finneid for å vise til Info om Junkerdal nasjonalpark.

Enighet om at skiltet ved Storjord (ved E6) som viser til Junkerdalsura nr. må fjernes

Saltfjellet-Svartisen np

- Nasjonalparkforvaltninga ønsker brunskilt på følgende steder langs E6: Røssvoll, Storvollen, Lønsdal og Russånes.
  - Røssvoll
Dette området har allerede en rekke skilt og Statens Vegvesen vurderer det som uaktuelt å sette opp flere skilt her.
  - Storvollen
Dette blir fulgt opp i forbindelse med ny E6
  - Lønsdal og Russånes
Disse to lokalitetene har høyest prioritet lang E6 i Saltdal og enighet om at de bør settes opp. Lønsdal prioriteres framfor Russånes.
- Nasjonalparkforvaltninga ønsker brunskilt på følgende steder ved fylkesvei 813:
  - Beiarfjellet, der turistforeningsstien krysser.
  - Avkjøringa opp til Tollå
Statens Vegvesen vurderer dette som helt realistisk.

- Nasjonalparkforvaltninga ønsker brunskilt på følgende steder ved FV 494:
  - Ved avkjøringa opp til Tollådalen.
Statens Vegvesen vurderer dette som helt realistisk
- SVV vurderer skilting på Fv. 17 ved Holand når det er avklart hvor båten til Svartisen/Engenbreen skal gå fra. Kan i tilfelle kun skilte til Info.

Lahku np:

- Enighet om at det settes opp brunskilt ved Fykan og Sundsfjord.

Sjunkhatten np

- Enighet om at det settes opp brunskilt ved:
  - Krysset ved Straumnes (Valnesfjord) opp til Fridalen.
  - Krysset ved Bertnes opp til Heia.
  - Krysset ved Vargåsen (E6) til Røssvika.

Arkivsaksnr: 2018/2287-0

Saksbehandler: Gunnar Rofstad

Dato: 19.05.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	27/2018	08.06.2018

Søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet for å kjøre opp skiløype fra Reinosthelleren til Godhola på Skjevelfjellet innen Gåsvatnan Landskapsvernområde, Saltdal kommune

Forslag til vedtak

Saken utsettes til det foreligger vedtak om nye verneforskrifter for Gåsvatnan landskapsvernområde. Dersom det i løpet av året ikke blir fattet vedtak om nye forskrifter for Gåsvatnan landskapsvernområde, blir søknaden behandlet på første styremøte i 2019.

Det er naturlig at denne søknaden sees i sammenheng med den etablerte skiløypa på Beiarfjellet, jfr. delegert vedtak av 08.03.2016. Disse sakene bør vurderes samlet som en del av ny forvaltningsplan. Dersom noen av disse skiløypene er i konflikt med reindriftsinteressene i området skal reindriftsinteressene tillegges stor vekt ved saksbehandlingen.

Bakgrunn

Ved brev av 05.04.2018 søker Saltdal kommune om dispensasjon fra motorferdselsforbudet i Gåsvatnan landskapsvernområde for å kjøre opp skiløype fra Reinosthelleren til Godhola på Skjevelfjellet. Kommunen har gitt tillatelse til å kjøre opp skiløype fra Trollhaugan/Tverråvatnan til Reinosthelleren. Dette er utenfor verna område.

Det søkes om å kjøre ved behov (snøfall) fram til 2. helg i mai.

Det søkes om en flerårig tillatelse.

Saltdal kommune har tidligere (AU sak 11/2013) hatt dispensasjon for å preparere skiløype fra Trollhaugan til Reinosthelleren/Godhola.

Denne hadde gyldighet fram til og med 2015, og gjaldt fra og med fredag før palmehelga til og med 2.påskedag.

Denne søknaden gjelder samme trase, men med en utvidelse i tid.

Saken ble forelagt Saltfjellet reinbeitedistrikt i brev av 06.04 2018 for å høre deres syn på saken.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har ikke pr 30.05.18 ikke mottatt noen tilbakemelding på vår forespørsel, men da saksbehandler tok telefonisk kontakt mot leder i reinbeitedistriktet ble vi lovet en tilbakemelding. Som en del av denne telefonsamtalen ytret i reinbeitedistrets leder at i mai burde reinen og annet dyreliv får fred.

I forbindelse med arbeidet med revidering og utvidelse av verneområdene på Saltfjellet har Miljødirektoratet i brev av 12.01.2018 oversendt sin tilråding til Klima og Miljødepartementet. Vi har ingen kjennskap til når det kan forventes vedtak, men dette vil forhåpentlig skje i løpet av 2018.

Grunnlaget for avgjørelsen

Gåsvatnan landskapsvernområde ble etablert 8. september 1989.

Formålet med Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, herunder

- * Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- * de botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevlfjell

I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Innen Gåsvatnan landskapsvernområde er motorferdsel til lands og til vanns, herunder landing med luftfartøy og lavtflyging ikke tillatt.

Med landing menes her også henting og bringing av passasjerer og gods selv om landing i egentlig forstand ikke skjer.

Forskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde inne holder ingen relevante spesifiserte unntaksbestemmelser. Søknaden må derfor vurderes i forhold til § 48 i naturmangfoldloven som har følgende ordlyd:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

Vurdering

Vedtaket fattet med hjemmel i verneforskriften fra 1989 blir ugyldig dersom det fattes nytt vedtak om nye forskrifter i løpet av året. Eventuell dispensasjon vil da måtte behandles på nytt etter ny forskrift.

Søknaden er mottatt så seint på året at nasjonalparkstyrets vedtak først vil gjelde fra snøfall i høsten 2018 eller for 2019

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Parter i saken:

Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Naturvernforbundet i Nordland			
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal	8255	RØKLAND
Statskog Fjelltjenesten avd. Fauske	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Gåsvatn an landskapsvernområde.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter. M106-2014. Veileder Miljødirektoratet. Naturmangfoldloven.

Arkivsaksnr: 2017/7621-0

Saksbehandler: Gunnar Rofstad

Dato: 27.04.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	28/2018	08.06.2018

Klage på dispensasjon for oppsetting av elementlavvo ved Hessihompvatnet: Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Forslag til vedtak

Klagen tas til følge og det gis avslag på søknaden fra Jon-Anders Kuhmunen om å sette opp en elementlavvo ved Hessihompvatnet.

Avslaget gis med hjemmel i Kap. IV, punkt 1 i verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Bakgrunn

I styresak 16/2018 fattet Midtre Nordland nasjonalparkstyre enstemmig følgende vedtak.

«Jon Anders Kuhmunen gis dispensasjon fra verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark for å bygge en elementlavvo ved Hessihompvatnet.

Dispensasjon gis med vilkår om at elementlavvoen godkjennes i distriktsplanen. Det vises til at elementlavvoen er knyttet til reindrift og dermed ikke danner presedens. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

I brev av 27.03.2018 påklages dette vedtaket av Fylkesmannen i Nordland:

«Fylkesmannen i Nordland klager med dette på vedtak i sak nr. 16/2018 fra Midtre Nordland nasjonalparkstyre om dispensasjon for å sette opp elementlavvo ved Hessihompvatnet i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Klagen begrunnes med at:

- *Det er brukt feil hjemmel i saken*
- *Vedtaket inneholder ikke en begrunnelse som viser hvilke vurderinger og avveininger som er gjort*
- *Interesser knyttet til botanikk og friluftsliv er ikke omtalt*
- *Alternativ plassering er ikke vurdert*
- *Det er ikke gjort konkrete vurderinger av presedens*

I tillegg til dispensasjon fra verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark skal denne typer husvære behandles som søknad om gjeterhytte etter reindriftsloven og tilhørende forskrift. Søknaden må da sendes på høring til grunneier før den eventuelt blir godkjent av landbruksdirektoratet.

Noen slik tillatelse foreligger ikke, men prosessen er nå igangsatt av Fylkesmannen i Nordland, reindriftsseksjonen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble etablert 8. september 1989.

Formålet med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er:

- å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull.
- i tillegg skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.
- å gi allmennheten muligheten til naturopplevelse i området.

Innen nasjonalparken er landskapet fredet mot tekniske inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, nydyrking, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, merking av stier og løyper, jfr Kap. IV punkt 1.1.

- vedlikehold, opprettelse, merking og omlegging av turstier og skiløyper, og legging av bruer og klopper, samt oppsetting av skilt og vegvisere.
- nødvendige tiltak og innretninger på privat grunn for utøvelse av tradisjonell landbruksdrift.
- anlegg og utvidelser av foreningshytter.
- **anlegg og tiltak i reindriftnæringen som går under punkt 1.1.**

Vurdering

Hjemmelsbruk:

Nasjonalparkstyret har fattet sitt vedtak med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Denne har følgende ordlyd:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»

Fylkesmannen mener at man her skulle ha benyttet verneforskriftens Kap. IV punkt 1.3, fjerde strekpunkt som lyder:

«Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- anlegg og tiltak i reindriftsnæringen som går under pkt. 1.1.»

Nasjonalparkstyret definerte reindriftsnæringen til her å være reinbeitedistriktet, da det er de som er ansvarlig for å utarbeide distriktsplanene som skal inneholde nødvendige informasjon for den offentlige planleggingen.

Det er derimot ingen krav etter reindriftsloven om at reinbeitedistriktet må stå som søker, eller være eier, for at bygget skal være definert som reindriftsbygg. En siidaandel som her står som søkes må også vurderes som reindriftsnæring.

Dersom nasjonalparkstyret velger å gå mot forvalters tilrådning skal forskriftshjemmel benyttes, og ikke naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Friluftslivverdier

Fra Bjøllvasstua og østover til Saltdalen er det etablert en T-merka tursti ned til Tretnes. Ved Litlstuvatnet deler denne stien seg i to og ei arm går ned til Russånes (Telegrafløypa). Ved Hessihompvatnet er det ei hytte som eies og driftes av Saltdal Jeger- og Fiskerforening. Hessihompvatnet brukes mye til fritidsfiske, og hytten er populær under de første ukene av småviltjakta

Denne delen av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark (som hele nasjonalparken) har følgelig betydelig verdi som friluftsområde. Bygging av et husvære på en odde ved et mye brukt fiskevann vil føre til en privatisering av odden, som igjen vil føre til at allmennheten ikke kan benytte den til leirplass og/eller fiskeplass. Det vil være avgjørende for allmennheten bruk av området at inngrepet ikke står slik plassert at folk vil føle seg påtrengende. Inngrepet i seg selv er kanskje ikke så problematisk gitt at folk kan fortsette å bruke området som før. Det vil i så måte tenkes at en elementlavvo ved et populært fiskevann innskrenker folks mulighet til utøvelse av friluftsliv.

En elementlavvo vil gi økt trafikk til og fra vatnet, og spesielt den motoriserte trafikken vil kunne ha sterkt negativ effekt på friluftslivet. Selv om det kanskje bare vil bli aktuelt på vinterstid. Det er også uklart hvor vidt et nytt bygg vil resultere i ønsker om barmarkstraseer til og fra hytta, men slitasje og kjørespor etter ATV-kjøring vil kunne ha særdeles negative konsekvenser for friluftslivet.

Naturfaglige interesser:

Ved Hessihompvatnet er det i naturbasen registrert et lokalt viktig botanisk område (kalkrike områder i fjellet), men denne lokaliteten berører ikke omsøkte lokalitet for bygging av plankelavvo. Derimot viser berggrunnskart at hele området i og rundt denne naturtypen er kalkrikt, og det er kjent at det er stor artsriktighet rundt vatnet. Helt nord ved Hessihompvatnet, utløpet av Hessihompelva, går berggrunnen over fra kalkrik glimmerskifer til granitt som er kalkfattig, noe som påvirker artsmangfoldet. Spørsmålet om fremtidig ATV-kjøring kan ha stor betydning for hvor vidt vegetasjonen skal tillegges vekt i spørsmålet om bygging av elementlavvo, men det er helt klart å foretrekke at denne anlegges på granittfjell enn kalkglimmerskifer. Det vil bli slitasje rundt elementlavvoen, og da er det fordelaktig at denne slitasjen konsentreres til områder med lavere artsriktighet enn den foreslåtte lokaliteten.

Det er registreringer av jaktfalk i et område rett øst for omsøkte lokalitet. Fra omsøkte plassering av plankelavvoen er det under 400 m til aktuell hekkelokalitet.

Området her vurderes som en aktuell hekkelokalitet. Jaktfalken oppsøker flere hekkelokaliteter (gamle ravnereir) innen sitt territorie før de går til hekking. Registrerte aktivitet viser at området er en egnet hekkelokalitet, men det er vanskelig å klargjøre hvorfor det aldri har vært vellykket hekking ved Hessihompvatnet. Muligens representerer pågående aktivitet (privat hytte + foreninghytte) for stor forstyrrelse for jaktfalken, eller at næringsgrunnlaget (svak rypebestand) er for lite til at jaktfalken kan gjennomføre egglegging og hekking.

Jaktfalken er en sjelden rovfugl som er etterstrebet av utenlandske falkonerer/egg røvere og den har de senere år vært også vært rammet av de svake rypebestandene (mangel på næring). I 2017 ble det registrert 2 par jaktfalk med vellykket hekking innen «Verneorrådene på Saltfjellet».

Jaktfalken er på siste utgave av den norske Rødlista klassifisert som n NT (nært trua). Dette betyr at arten kan gå over til en av de alvorligere klassifiseringene dersom de negative faktorene ikke endres.

Ved utvidet aktivitet (bruk av elementlavvoen) kan området bli ytterligere uegnet som hekkelokalitet for jaktfalk.

Alternativ plassering:

Da søknaden ble behandlet ble vurdert slik den forelå og alternative lokaliteter ble ikke vurdert. Hvis styret skulle gå imot forvalters tilrådning vil det anbefales på det sterkeste at alternativ plassering vurderes. Spesielt bør styret se på om det er mulig å anlegge dette husværet utfor nasjonalparken. Hvis ikke så egner tiltaket seg bedre på granittfjell nord for vatnet.

Presedens:

Nasjonalparkstyrets vedtak inneholdt to punkter som er relevant i forhold til presedens:

- Elementlavvoen skal godkjennes i distriktsplanen.
- Elementlavvoen er tilknyttet reindrift og dermed dannes ikke presedens.

Nasjonalparkstyret mener at dispensasjonen ikke vil skape presedens, da den er knyttet til reindrift.

Til dette er å bemerke at John Anders Kuhmunen er innehaver av en av de syv sidaenhetene i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Dessuten er det også store beiteinteresser for sau innen deler av «Verneområdene på Saltfjellet».

Det er syv siidaandeler i Saltfjellet reinbeitedistrikt, to i Balvatn, tre i Duokta og to i Hestmannen-Strandtinden RBD. Det kan tenkes at flere siidaer ønsker å få anlagt slike elementlavvoer i strategiske områder også andre plasser i Saltfjellet-Svartisen, og i de øvrige verneområdene Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter.

Naturmangfoldlovens §8-12:

Det foreligger for lite kunnskap om hvordan en elementlavvo ved Hessihompvatnet vil påvirke bruken av området som helhet. Dersom det skal gis tillatelse bør styret vurdere alternative plasseringer jfr. føre-var-prinsippet. Det vil si finne en plassering hvor skaden på verneverdiene vurderes å bli mindre. I dette forslaget vil elementlavvoen ha negativ virkning på allmennhetens mulighet til naturopplevelse i området, vegetasjon og jaktfalk.

Konklusjon

Klagen tas til følge og søknaden avslås, da det foreligger for lite kunnskap om hvordan bruken av en elementlavvo vil påvirke verneverdiene. Samtidig kan den medføre presedens innad i reindriftsnæringa. Det er viktig at nasjonalparkstyret begrunner en eventuell tillatelse, og veier tillatelsen opp mot de vurderingene som er gjort av forvalter. Det anbefales på det sterkeste at det i dette arbeidet også sees på plasseringa av lavvoen.

Parter i saken:

Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Naturvernforbundet i Nordland			
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	Rognan
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal	Lønsdal	8255	RØKLAND
Statskog	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Jim Kristensen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Stein Ove Johannessen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statskog Fjelltjenesten ved Kistian Sivertsen	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Naturmangfoldloven.

Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter. Veileder M106-2014 Miljødirektoratet

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	29/2018	08.06.2018

Søknad om oppsetting av infotavler - Fjellgårdene i Rana - Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Statskog SF

Forslag til vedtak

Statskog SF ved Wenche Hjelmseth gis dispensasjon til å sette opp informasjonstavler ved inngangen til fjellgårdene Granneset, Stormdalsgården Bredek og Inner-Bredek.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Det gis kun anledning til å sette opp fem tavler.
- Dispensasjon gjelder kun for de fem tavlene som er tenkt oppført sommeren 2018

Midtre Nordland nasjonalparkstyre oppfordrer Statskog om å utforme tavlene slik at de er lett forståelig for barn og unge. Statskog oppfordres også til å følge elementer av merkevarestrategien for «Norges nasjonalparker» når de skal utforme informasjonen:

- Tone of voice – kommunikasjon – invitere inn. Informasjon skal være rettet mot leseren, ikke hva avsender ønsker å si: opplevelser, aktiviteter og praktiske opplysninger.
- Foto – bilder som viser folk og aktivitet i landskapet.

Når besøksstrategien skal utformes må det gjøres ei vurdering om disse skiftes ut og utformes i sin helhet i hht. merkevarestrategien.

Bakgrunn

Statskog SF ved Wenche Hjelmseth søker i epost datert 16. mai 2018 om tillatelse til å sette opp nye informasjonstavler ved fjellgårdene Bredek, Inner-Bredek, Stormdalsgården og Granneset.

Det skal være små enkle tavler med informasjonsplakater om den enkelte fjellgården. Disse skal plasseres hensiktsmessig når en kommer inn til gårdene.

Det skal også settes opp et kart som viser rundturløypa ved innfallsportene til Bredek.

Statskog er klar over den nye merkevaren for Norges nasjonalparker, men har et behov for å informere om sine gårder, og ønsker ikke lengre vente på vernevedtak, forvaltningsplan og besøksstrategi.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 8. september 1989. Formålet med nasjonalparken er:

- å bevare et vakkert og tilnærmet uberørt fjellområde med dets plante- og dyreliv og geologiske forekomster, der variasjonen i naturforholdene er særlig markert og verdifull.
- i tillegg skal nasjonalparken sammen med Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder og Storlia naturreservat bidra å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.
- å gi allmennheten muligheten til naturopplevelse i området.

IV Vernebestemmelser

Landskapet skal være fredet mot tekniske inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, nydyrking, nyplanting, drenering og annen form for tørrlegging, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, merking av stier og løyper. Opplistingen er ikke uttømmende.

Det er heller ikke tillatt å utføre forundersøkelser for tekniske inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter.

Det er forbudt å bryte løs stein, mineraler eller fossiler. det samme gjelder uttak av slikt materiale for salg. Grotter og karstforekomster er vernet mot naturinngrep og beskadigelse av enhver art. Det er forbudt å fjerne materiale eller forekomster fra grottene.

Fylkesmannen eller den fylkesmannen bestemmer kan gi tillatelse til:

- vedlikehold, opprettelse, merking og omlegging av turstier og skiløyper, og legging av bruer og klopper, samt oppsetting av skilt og vegvisere.

Vurdering

I 2017 ble det gjennomført en brukerundersøkelse for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Denne sier noe om hvilke preferanser besøkende har til blant annet informasjon og grad av tilrettelegging. Mange av de besøkende i og rundt Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ønsker at det skal være god informasjon ved innfallsportene, og informasjon om turforslag og kart er det flest besøkende ønsker informasjon om. Informasjon og kart om rundturløypa ved innfallsporten vil treffe brukerne av Saltfjellet-området godt.

Undersøkelsen viser at under 30% av de besøkende ønsker informasjon inne i selve området. De besøkende vil heller ha informasjon før reisen (hjemme) eller ved innfallsporten. Av de som ønsker informasjon inne i området så er brosjyrer ved

turisthyttene og mobilapp helt klart preferert. Kun 19 % av de som ønsker informasjon i området ønsker at det skal være i form av skilt og tavler. Det er med andre ord få som etterspør/ønsker denne typen informasjonstavler som er omsøkt.

Innfallsporten Bredek skiller seg en del fra de andre i Saltfjellet. Blant annet benyttes denne innfallsporten i mye større grad av skoler og barnehager enn de øvrige. I tillegg er det den innfallsporten hvor besøkende har klart størst andel barn i turfølget. Informasjon om gårdene bør utformes på en måte som gjør det forståelig og interessant for barn. I og rundt våre områder er det flere og flere som tar i bruk mobilappen «Baahdi og Birdy» som retter informasjon til barn og unge gjennom lek og spill i appen. Sjøgata i Mosjøen, Hablikk på Nesna, Petter Dass museet, Luftfartsmuseet, Nordland nasjonalparksenter, Kjerringøy handelsted og Lofoten vikingmuseum har allerede tatt i bruk denne tjenesten. Kunne dette vært aktuelt for Bredek-området? Det vil ifølge brukerundersøkelsene treffe brukerne i større grad både fordi de ønsker informasjon gjennom app (i større grad enn tavler) og fordi appen er rettet mot barn og unge.

Innfallsporten Bredek besøkes av en stor andel lavpurister, og nesten ingen høypurister. Lavpurister ønsker godt tilrettelagte områder og mye informasjon underveis på turen. Informasjonstavler vil ikke ødelegge naturopplevelsen for lavpuristene på samme måte som for høypurister (ønsker ingen tilrettelegging).

Fjellgårdene er ikke, og oppleves heller ikke av de besøkende i området, som villmark. Informasjonstavler her vil derfor ikke ha noe å si i forhold til verneformålet med å bevare et uberørt fjellområde. Fjellgårdene er menneskelige inngrep, og området i og rundt disse gårdene skiller seg derfor fra resten av nasjonalparken. Informasjonstavler vil derfor ikke være negativt for nasjonalparkvernet.

Et av formålene med vernet er å bevare et stort sammenhengende naturområde som inneholder samiske og andre kulturminner. Fjellgårdene er i så måte viktige kulturminner som beskriver bruken av fjellet fra gammel tid. Informasjon om denne bruken kan derfor være med å bygge opp under formålet med å ta vare på kulturminner. Fjellgårdene skjottes som slåttemark og det er ingen tvil om at dette bidrar til et enda rikere planteliv i denne delen av nasjonalparken.

Prinsipielt spørsmål:

Nasjonalparkstyret bør gjøre en prinsipiell vurdering om hvor vidt styret selv skal være avsender av informasjon inne i nasjonalparkene i henhold til den nye merkevaren for Norges nasjonalparker. Eller om det i noen henseender er mer hensiktsmessig at andre påtar seg informasjonsansvaret, i dette tilfellet Statskog som grunneier og eier av en del av byggene på disse fjellgårdene. Bredek eies av Helgeland museum.

Nasjonalparkstyret har en merkevarestrategi som sikrer både kvalitet og utadrettet informasjon der besøkende/brukeren skal være i fokus og ikke avsenderen. Ved å gi andre aktører mulighet til å drive informasjon i verneområdene mister nasjonalparkstyret denne kvalitetssikringen. Man mister også mulighet til en lik og gjenkjennbar informasjon i alle våre verneområder, både lokalt og nasjonalt.

Statskog er en solid aktør som har utformet denne typen informasjonstavler lengre enn nasjonalparkene har vært vernet. Det vil kanskje være uproblematisk at de påtar seg denne informasjonen i og rundt fjellgårdene, men nasjonalparkstyret bør ha en hånd på rattet å være bevisst i forhold til dette.

Hvem skal få lov, og hvem skal eventuelt ikke få lov til å bedrive informasjonsarbeid inne i nasjonalparkene?

Naturmangfoldloven § 8- 12:

Det foreligger nok kunnskap om området og den påvirkningen disse tavlene vil ha på verneverdiene. Førre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse. Det settes vilkår om at det kun er disse tavlene som skal settes opp, for at den samlede belastningen i området ikke skal bli for stor.

Konklusjon

Statskog SF gis dispensasjon til å sette opp informasjonstavler ved Bredek, Inner-Bredek, Stormdalsgården og Granneset.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark

Brukerundersøkelse for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark